

V Bruseli 21. 5. 2025
COM(2025) 500 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Jednotný trh: náš európsky domáci trh v neistom svete

Stratégia, ktorou sa dosiahne jednoduchý, plynulý a silný jednotný trh

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Jednotný trh: náš európsky domáci trh v neistom svete

Stratégia, ktorou sa dosiahne jednoduchý, plynulý a silný jednotný trh

Jednotný trh je náš európsky domáci trh. Je to silný katalyzátor rastu, prosperity a solidarity. S HDP vo výške 18 biliónov EUR¹ je európsky trh druhou najväčšou ekonomikou na svete, pričom predstavuje takmer 18 % svetového hospodárstva² a Európskej únii poskytuje rozsah, silu a pružnosť. Náš európsky trh, ktorý združuje 30 štátov³, 450 miliónov spotrebiteľov a 26 miliónov podnikov⁴, ponúka prístup k širokej škále výrobkov, služieb a investičných príležitostí. Poskytuje rovnováhu: príležitosti pre podniky a občanov, ako aj ochranu pracovníkov a spotrebiteľov. Ponúka takisto stabilitu a predvídateľné investičné a podnikateľské prostredie založené na zásadách právneho štátu. Náš európsky trh stelesňuje hodnoty sociálneho trhového hospodárstva, ktoré spája slobodu a prosperitu pre všetkých.

Jednotný trh vytvára prosperitu a je kľúčovou hnacou silou našej konkurencieschopnosti. Vďaka nemu sa HDP EÚ zvýšil minimálne o 3 až 4 %⁵ a vytvorilo sa 3,6 milióna pracovných miest⁶, pričom všetky členské štáty zaznamenali veľké pozitívne prínosy. Ďalším dobudovaním jednotného trhu by sa prínosy, ktoré sa už podarilo dosiahnuť, ešte zdvojnásobili⁷. Aby sme dokázali reagovať na geopolitické výzvy, musíme naplno využívať potenciál nášho európskeho trhu na zvýšenie produktivity nad jeho pomalý jednopercenčný trend rastu⁸. Z hodnotení Enrica Lettu, Maria Draghiho a Sauliho Niinistöa vyplýva, že ho musíme využiť na opätovné získanie konkurencieschopnosti⁹ potrebnej na ochranu európskeho sociálneho modelu, podporu prechodu na čistú energiu¹⁰, ako aj na zaistenie našej strategickej suverenity¹¹ a bezpečnosti¹².

¹ Eurostat (2024), [Gross domestic product at market prices](#) (Hrubý domáci produkt v trhových cenách).

² Globálny hospodársky výhľad MMF, október 2024.

³ Jednotný trh zahŕňa 27 členských štátov EÚ a tri štáty EZVO, ktoré sú členmi EHP (Island, Lichtenštajnsko a Nórsko), teda celkovo 30 zúčastnených krajín.

⁴ Od novembra 2023 obsahuje štruktúrna podniková štatistika Eurostatu aj údaje o ďalších sekciách NACE (K, P, Q, R a sekcia S96). Tieto ďalšie sekcie NACE zahŕňajú podniky v odvetviach, ako sú finančné a poisťovacie činnosti, vzdelávanie, činnosti týkajúce sa zdravia ľudí a sociálnej práce. Po zahrnutí týchto ďalších sekcií NACE počíta Eurostat v roku 2023 s približne 32 miliónmi podnikov v EÚ. [Podniky podľa podrobných činností NACE Rev. 2 a špeciálnych agregátov](#), 2023. Zdroj: Eurostat.

⁵ Strathof a kol. (2008); Mayer a kol. (2018); Mion a Ponattu (2019).

⁶ Muller a kol. (2017).

⁷ Fontagné a Yotov (2025). Za predpokladu, že by sa 75 % podiel najúspešnejšieho poklesu bilaterálnych obchodných nákladov v prípade daného odvetvia pretavil do všetkých odvetví v rámci jednotného trhu.

⁸ V roku 2023 predstavoval rozdiel medzi produktivitou práce v EÚ a USA, meraný podľa HDP na odpracovanú hodinu upraveného vzhľadom na kúpnu silu, 22 %. Európska komisia: Výročná správa o jednotnom trhu a konkurencieschopnosti z roku 2025.

⁹ Správa Enrica Lettu: *Much more than a market* (Oveľa viac než len trh).

¹⁰ Dohoda o čistom priemysle: spoločný plán konkurencieschopnosti a dekarbonizácie [COM(2025) 85].

¹¹ Správa Maria Draghiho: *The future of European competitiveness – A competitiveness strategy for Europe* (Budúcnosť európskej konkurencieschopnosti – Stratégia konkurencieschopnosti pre Európu).

¹² Správa Sauliho Niinistöa: *Safer Together – Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness* (Spoločne vo väčšom bezpečí: posilnenie civilnej a vojenskej pripravenosti a pohotovosti Európy).

Zatiaľ čo sa svet zmieta v období hospodárskej neistoty spôsobenej geopolitickými výzvami a obchodným napätím, európsky trh je našou kotvou stability a odolnosti. Umožňuje absorbovať šoky a chráni podniky EÚ pred globálnou neistotou a trhovými rizikami. Európania sú si navzájom prvými partnermi. Vymieňajú si európske výrobky a služby medzi členskými štátmi a regiónmi. Jednotný trh má zásadný význam pre budovanie konkurencieschopnosti celého kontinentu vo svete gigantov, pričom zohráva kľúčovú úlohu pri realizácii opatrení uvedených v Kompase konkurencieschopnosti určujúcim smer činnosti tejto Komisie¹³. Odstránením zostávajúcich prekážok a rozšírením jednotného trhu sa zlepší prístup na trh, a to aj pre malé a stredné podniky (MSP) a inovatívne a rozširujúce sa podniky, a zabezpečí sa tak väčší výber za nižšie ceny. Tu treba zabezpečiť ďalšie maximálne využitie potenciálu. Vyžaduje si to rozvoj nášho európskeho trhu odstránením prekážok, ktoré bránia plynulému pohybu tovaru, služieb, ľudí a kapitálu. Takisto treba posilniť európske hodnotové reťazce, ako aj obchodné prípady vzhľadom na investície a vedúce trhy a využiť naše dostupné nástroje vrátane verejného obstarávania. Silná politika súdržnosti môže spolu s účinným jednotným trhom zaručiť skutočné začlenenie v celej EÚ, aby sa každému darilo na mieste, ktoré nazýva svojim domovom.

Je nevyhnutné, aby sme oživilí našu víziu jednoduchého, spravodlivého a bezproblémového jednotného trhu. Jadrom tejto vízie je zmluva s podnikmi a občanmi: viac voľného pohybu v rámci jednotného trhu a lepšia ochrana a silnejšie postavenie na našom európskom trhu. To si vyžaduje konkrétny a rýchly pokrok v hlavných politických projektoch – najmä v súvislosti s kapitálovým, digitálnym, energetickým a telekomunikačným trhom – a realizovateľné politické opatrenia, ktoré sa dodržiavajú a presadzujú na európskej, vnútroštátnej a regionálnej úrovni. Hoci sme sa o to vždy usilovali, teraz sa to musí stať konštantnejšou realitou. Súčasná globálna situácia si vyžaduje politickú vôľu raz navždy odstrániť zostávajúce prekážky. Bude potrebné vyvodzovať zodpovednosť na európskej, vnútroštátnej i regionálnej úrovni, a to ako jednotlivo na týchto úrovniach, tak aj medzi nimi navzájom. Tentoraz je na dosiahnutie komplexných výsledkov potrebný nový prístup. Ten nemá spočívať v pridaní ďalšej vrstvy pravidiel, ale skôr ďalšej vrstvy ambícií a odhodlania všetkých zúčastnených v záujme ich účinného fungovania. Je načas, aby európsky trh fungoval, je čas vybrať si Európu.

Nová metóda pre náš európsky trh

Táto stratégia predstavuje nový prístup k ďalšiemu rozvoju nášho európskeho trhu. Pozostáva z týchto pilierov:

Menej prekážok: spoločné a cielené úsilie o odstránenie najškodlivejších prekážok jednotného trhu – zdvojnásobenie úsilia o odstránenie „desivej desiatky“. Jednotný trh naďalej zväzuje príliš veľa prekážok, ktoré negatívne ovplyvňujú obchod a investície¹⁴. Všetky treba riešiť a aj sa riešiť budú. Musíme sa však na ne neustále sústrediť. Preto v tejto stratégii navrhujeme ako prvú prioritu riešiť 10 najškodlivejších prekážok jednotného trhu.

Viac ambícií: nový prístup k posilneniu európskych trhov so službami. V snahe o vyššie ambície a lepšie zosúladenie je potrebný nový prístup na oživenie európskych trhov so službami. V rámci jednotného trhu so službami je naliehavo potrebné posilniť dynamiku

¹³ COM(2025) 30.

¹⁴ Európska komisia: Výročná správa o jednotnom trhu a konkurencieschopnosti [COM(2025) 26].

a uznať jeho kľúčovú úlohu. Navrhovaný sektorový prístup sa zameria na konkrétne odvetvia služieb, ktoré by mohli priniesť najvyššiu hospodársku pridanú hodnotu a sú dôležité pre dvojakú transformáciu. Bolo to potrebné už dávno.

Viac pozornosti treba venovať: malým a stredným podnikom (MSP) vrátane inovatívnych startupov a rozširujúcich sa podnikov. MSP a malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou patria medzi podniky najviac postihnuté regulačnou a administratívnou fragmentáciou trhu, pričom môžu z integrovanejšieho európskeho trhu získať najviac. V tejto stratégii sa predkladá súbor opatrení, ktoré MSP umožnia čo najlepšie využívať európsky trh. Doplní ju osobitná stratégia pre startupy a scaleupy.

Efektívnejšia digitalizácia: Členské štáty a EÚ musia zosúladiť svoju činnosť. Digitalizácia môže posilniť spoločnú správu a urýchliť podnikanie v EÚ. Digitálne nástroje tak umožňujú optimálne fungovanie jednotného trhu a majú zásadný význam pre účinné a efektívne vykonávanie politík. Digitalizáciu sprevádza európska ambícia spočívajúca v zjednodušení.

Vyššia úroveň zjednodušenia: prijať okamžité opatrenia na zníženie byrokracie a zjednodušenie činnosti. Súhrnný balík opatrení, ktorý je súčasťou tejto stratégie, je reakciou na očakávania podnikov: zavedenie regulácie pre malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou, ktorá bude prispôbená ich potrebám, prechod z jednotného trhu založeného na dokumentoch na jednotný trh založený na údajoch a poskytnutie núdzového riešenia pre produkty, ktoré potrebujú prístup na trh. Vo všeobecnosti by sme sa mali usilovať o zjednodušenie, ktoré by viedlo k nižším nákladom, vyššej produktivite a lepšiemu fungovaniu jednotného trhu, pričom by sme si mali zachovať vlastné ambície v oblasti klímy a udržateľnosti, ako aj sociálnu zodpovednosť. Musíme mať jednoduché pravidlá, ktorými sa uľahčí rast a podnikanie na jednotnom trhu¹⁵. Nahradenie 27 vnútroštátnych pravidiel jediným únijským pravidlom by malo predstavovať hlavnú zásadu nášho jednotného trhu.

Účinnnejšie vykonávanie a presadzovanie: dobré fungovanie nášho európskeho trhu je spoločnou zodpovednosťou EÚ a členských štátov. Spočíva v inteligentnom vykonávaní a presadzovaní dohodnutých politík, čo si vyžaduje silné inštitúcie a dodržiavanie zásad právneho štátu. Kľúčovým predpokladom zostáva účinné presadzovanie dohodnutých pravidiel. To si vyžaduje proaktívne kroky zabraňujúce vzniku nových prekážok, spoločnú prácu na výklade a uplatňovaní pravidiel a v prípade potreby aj nápravné opatrenia právneho charakteru, aby sa zabezpečilo stabilné a funkčné prostredie, v ktorom sa akty uplatňujú účinne a jednotne, čo poskytuje EÚ a jej členským štátom konkurenčnú výhodu. To si zároveň vyžaduje rozhodné opatrenia na presadzovanie práva vrátane systematickejších konaní o porušení právnych predpisov.

Vyššia úroveň zodpovednosti: zvýšenie politickej a národnej angažovanosti. Potrebujeme viac zodpovednosti na národnej úrovni a rozhodný záväzok všetkých aktérov na všetkých úrovniach verejnej správy. Členské štáty sa vyzývajú, aby predchádzali vzniku nových prekážok, okrem iného aj pri transpozícii pravidiel EÚ do vnútroštátneho práva, a aby riešili regulačné a administratívne prekážky na regionálnej a celoštátnej úrovni. Kľúčové je

¹⁵ Jednoduchšia a rýchlejšia Európa: oznámenie o vykonávaní a zjednodušení [COM(2025) 47].

posúdenie súladu návrhov vnútroštátnych opatrení s právom EÚ a zabezpečenie transparentnosti týchto opatrení voči ostatným členským štátom a zainteresovaným stranám.

Viac synergie: zmena paradigmy v oblasti výdavkov EÚ. V súčasnosti existuje len obmedzená priama súvislosť medzi výdavkami EÚ (zameranými na investície) a regulačnými reformami členských štátov, ktorých cieľom je odstrániť prekážky jednotného trhu či podporiť európske obchodné prípady a hodnotové reťazce. Potenciál využiť rozpočet EÚ ako odrazový mostík na podporu vnútroštátnych reforiem, ktoré zabezpečujú napredovanie pri dosahovaní cieľov politiky jednotného trhu, je významný. V porovnaní s dnešnou situáciou by sa tak mohla implementácia *acquis* Únie podporiť intenzívnejšie, a to napríklad podporou investícií, ktorých cieľom je odstránenie administratívnych prekážok, a to aj prostredníctvom podpory zameranej na podniky, pracovné miesta a zložky EÚ.

Viac ochrany: ochrana pred nekalými obchodnými praktikami. Veľkosť jednotného trhu, jeho schopnosť absorbovať otrasy a jeho vysoké sociálne, environmentálne a spotrebiteľské normy chránia občanov a podniky EÚ pred rastúcou medzinárodnou neistotou. Zabezpečenie vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa je nevyhnutné pre dobre fungujúci jednotný trh a je potrebné na zabezpečenie dôvery spotrebiteľov, právnej istoty a rovnakých podmienok pre podniky. V tomto kontexte európsky trh, ktorý je v prípade potreby chránený aj účinným využívaním nástrojov na ochranu obchodu, ponúka zdroj stabilizácie a odolnosti, ktorý môže chrániť podniky EÚ pred narušením obchodu a znížiť vonkajšiu závislosť, najmä ak je podporovaný politikami na podporu domácej spotreby a investícií.

Kapitola 1. Odstraňovanie prekážok: Zvýšenie úsilia o odstránenie „desivej desiatky“

Na základe rozsiahlych konzultácií so zainteresovanými stranami¹⁶ Komisia stanovila tzv. desivú desiatku – súbor desiatich najhorších prekážok jednotného trhu, ktoré bude v rámci tejto stratégie riešiť ako najvyššiu prioritu. Tieto prekážky sú často nezamýšľaným dôsledkom legitímnych politických záujmov. Odstraňovaním prekážok sa preto nespochybňuje záväzok jednotného trhu dodržiavať vysoké spoločenské a environmentálne normy na ochranu občanov a pracovníkov.

1. Príliš zložité pravidlá EÚ

Politiky a právne predpisy EÚ zohrávajú dôležitú úlohu pri vytváraní jednotného trhu a zabezpečovaní jeho prítlačivosti pre podniky, investorov aj spotrebiteľov. Jednotný trh veľmi často spočíva v jednotnom súbore pravidiel, kde sa jedným celoúniijným predpisom nahrádza 27 vnútroštátnych predpisov. Niekedy sa však *acquis* Únie môže skomplikovať a jej prvky sa môžu začať prekrývať, čo môže viesť k vysokým nákladom na dodržiavanie predpisov alebo k inej administratívnej záťaži, ktorej sa dá vyhnúť. V záujme riešenia tohto problému Komisia vykonáva záťažové testovanie celého súboru *acquis* Únie, pričom v danej súvislosti vedie dôkladné konzultácie so zainteresovanými stranami. Preto navrhujeme sériu súhrnných balíkov zjednodušujúcich opatrení, z ktorých jeden sa prijíma súbežne s touto stratégiou. Vďaka tomuto štvrtému súhrnnému balíku sa zníži záťaž pre podniky v EÚ, keďže

¹⁶ [Synopsis report on the Single Market Strategy consultation activities](#) (Súhrnná správa o konzultačných činnostiach v rámci stratégie jednotného trhu).

sa výnimky, ktoré sa vzťahujú na MSP, rozšíria aj na malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou, odstráni sa povinnosť poskytovať dokumentáciu o zhode výrobku v tlačenej podobe, podniky budú mať možnosť poskytovať návod na použitie v digitálnej podobe a zabezpečiť sa riešenie týkajúce sa výrobkov, ktoré sa v dôsledku chýbajúcich noriem nemôžu dostať na trh. Nasledovať budú ďalšie návrhy súhrnných balíkov opatrení vrátane súhrnného balíka opatrení v digitálnej oblasti, ktorého cieľom bude zjednodušiť právne predpisy týkajúce sa jednotného trhu aj v digitálnej oblasti, ako aj vrátane súhrnného balíka opatrení v environmentálnej oblasti, ktorého cieľom bude uľahčiť dodržiavanie požiadaviek, a to najmä povinností rozšírenej zodpovednosti výrobcov tak, aby nevznikali nové prekážky trhu. Kontrolou konkurencieschopnosti, ktorá je hlavnou súčasťou posúdenia vplyvu, sa takisto zabezpečí, aby v dôsledku nových právnych predpisov EÚ nevznikali nové prekážky. Vďaka tomu sa zlepši odstraňovanie prekážok na vnútroštátnej úrovni, keďže kľúčovým predpokladom posilnenia našej konkurencieschopnosti je fungujúci jednotný trh.

Nárast počtu regulačných orgánov a agentúr či ich veľké množstvo môžu situáciu vyznačujúcu sa rôznorodými požiadavkami a zložitou postupov ešte zhoršiť. Zlepšením koherentnosti a zosúladenia medzi orgánmi a členskými štátmi by sa dosiahol účinnejší a menej ťažkopádny dohľad nad účastníkmi trhu a uplatňovanie príslušných pravidiel¹⁷.

Cieľom budúcich legislatívnych iniciatív, ktoré sa týkajú ako nových právnych predpisov EÚ, tak aj revízií tých, ktoré už existujú, bude zjednodušenie pravidiel. Jedným z príkladov sú pravidlá EÚ v oblasti verejného obstarávania, ktoré sú určené na podporu transparentnosti a cezhraničného obstarávania prác, výrobkov a služieb. Zložitá a fragmentovaná niektorých z týchto pravidiel však odrádzajú verejných obstarávateľov od využívania celého súboru nástrojov a podniky zase od účasti na cezhraničných verejných súťažiach, a teda v ich dôsledku nie je možné využívať strategické investičné príležitosti verejných zákaziek.

Poskytnutie jasných harmonizovaných pravidiel je obzvlášť dôležité v kľúčových strategických odvetviach, ako je napríklad obrana. Vzhľadom na geopolitickú situáciu je naliehavo potrebné zjednodušiť a koordinovať existujúce pravidlá a postupy s cieľom riešiť fragmentáciu európskeho obranného trhu, uľahčiť potrebné investície a dlhodobo zvýšiť pripravenosť európskeho obranného priemyslu. Ako sa uvádza v spoločnej bielej knihe o európskej obrannej pripravenosti 2030, na dosiahnutie tohto cieľa musia členské štáty hromadne investovať do obranných spôsobilostí a obstarávať obranné systémy, aby odstránili nedostatky v oblasti kritických spôsobilostí. Obranný trh EÚ sa vyznačuje nedostatočnými úsporami z rozsahu, vnútroštátnymi subjektmi, ktoré často pôsobia primárne len na domácich trhoch, dlhodobo nedostatočnými investíciami, neefektívnosťou a závislosťou od dodávateľov mimo EÚ¹⁸. Dosiahnutím celounijného plne funkčného trhu s obranným vybavením, kde členské štáty dôverujú obstarávaniu, subdodávkam a nákupom z iných členských štátov rovnako ako svojim vlastným, by sa zaručil prístup k obranným výrobkom, komponentom a náhradným dielom a zaistila by sa bezpečnosť dodávok v čase krízy. Prispeje to k posilneniu európskej bezpečnosti, obranných spôsobilostí a autonómie. Okrem toho je na vytvorenie

¹⁷ Správa Maria Draghiho: *The future of European competitiveness – A competitiveness strategy for Europe* (Budúcnosť európskej konkurencieschopnosti – Stratégia konkurencieschopnosti pre Európu).

¹⁸ Ako sa uvádza v spoločnej bielej knihe o európskej obrannej pripravenosti 2030 [JOIN(2025) 120], prvým krokom bude návrh súhrnného balíka opatrení do júna 2025.

vedúcich trhov potrebné spoločné a cezhraničné obstarávanie. V procese revízie smernice EÚ o obstarávaní v oblasti obrany a bezpečnosti s citlivým charakterom, ktorý je naplánovaný na rok 2026, sa zohľadní odporúčanie Kompasu konkurencieschopnosti zaviesť európsku preferenciu, ktorá môže existovať len na celoúnijnom fungujúcom trhu s obranným vybavením umožňujúcim rovnaké podmienky a spravodlivú hospodársku súťaž medzi spoločnosťami v EÚ.

V sektore stavebníctva spôsobuje nedostatok harmonizovaných necenových kritérií vo verejnom obstarávaní EÚ neistotu a značnú administratívnu záťaž pre spoločnosti, ktoré sa chcú zúčastniť na verejných súťažiach vo viacerých krajinách. Zatiaľ čo niektoré členské štáty zaviedli požiadavky na zníženie emisií uhlíka pre kľúčové materiály, ako je oceľ a cement, iné krajiny sa obmedzili na dobrovoľné odporúčania bez konkrétnych cieľov alebo s rôznymi konkrétnymi cieľmi. Táto nejednotnosť sťažuje podnikom, najmä MSP, ktoré ponúkajú nízkouhlíkové výrobky, orientáciu v postupoch verejného obstarávania a využívanie príležitostí na rôznych trhoch.

Opatrenia:

- Prijat' súhrnné balíky zjednodušujúcich opatrení na zníženie zbytočnej záťaže s cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie politických cieľov, ako je napríklad súhrnný balík opatrení v digitálnej oblasti zameraný na zefektívnenie a zjednodušenie určitých prvkov digitálneho súboru *acquis* Únie, ako aj súhrnný balík opatrení určený na uľahčenie dodržiavania povinností vyplývajúcich z rozšírenej zodpovednosti výrobcov (prebieha).
- Kontroly konkurencieschopnosti vo fáze posudzovania vplyvu s cieľom zabezpečiť súdržnosť jednotného trhu a ďalšie inovácie (prebieha)
- Preskúmanie vnútroštátnych a európskych agentúr v oblasti jednotného trhu s cieľom zabezpečiť účinné uplatňovanie práva (1. štvrt'rok 2026)
- Revidovať rámec verejného obstarávania s cieľom centralizovať a zefektívniť jeho fragmentované a zložité ustanovenia a zjednotiť v rámci verejného obstarávania EÚ používanie kritérií udržateľnosti, odolnosti, ako aj sociálnych kritérií a pri určitých technológiách a strategických odvetviach aj kritérií európskej preferencie a zároveň zabezpečiť konkurencieschopné ponuky (2026)
- V koordinácii s revíziou rámca verejného obstarávania zrevidovať smernicu o verejnom obstarávaní v oblasti obrany a bezpečnosti s citlivým charakterom¹⁹ s cieľom zjednodušiť a harmonizovať pravidlá a postupy verejného obstarávania v oblasti obrany a zohľadniť prípadnú európsku preferenciu (2026)

2. Nedostatočná úroveň zodpovednosti členských štátov za jednotný trh

Podniky a občania EÚ neustále upozorňujú na vnútroštátne predpisy, v dôsledku ktorých sa neprimerane obmedzujú základné slobody zaručené zmluvami alebo vytvárajú hospodársky škodlivé prekážky na jednotnom trhu. Vo vnútroštátnych predpisoch sa často dostatočne neprihliada na zásady a právne rámce EÚ. Členské štáty takisto vytvárajú prekážky, pričom a spôsobujú fragmentáciu jednotného trhu v dôsledku nedostatočnej transpozície, nesprávneho, zbytočne rozdielného či zaťažujúceho uplatňovania práva EÚ (gold-platingu).

¹⁹ Smernica 2009/81/ES.

Viac ako kedykoľvek predtým je kľúčové, aby sa jednotný trh a presadzovanie jeho pravidiel stali spoločnou zodpovednosťou a politickou prioritou. Komisia preto vyzýva členské štáty, aby v rámci svojom úradu predsedu vlády alebo prezidenta vymenovali šerpu jednotného trhu na vysokej úrovni, ktorý bude mať právomoci vo vzťahu ku všetkým zložkám vlády. Šerpa by mal podporovať uplatňovanie pravidiel jednotného trhu a mal by zohrávať aktívnu úlohu pri predchádzaní a odstraňovaní vnútroštátnych regulačných a administratívnych prekážok jednotného trhu. Šerpovia by zároveň mali navzájom spolupracovať na urýchlení odstraňovania prekážok na jednotnom trhu. Výkonný podpredseda Komisie zodpovedný za jednotný trh alebo jeho zástupca bude v záujme uľahčenia spolupráce zvolávať pravidelné stretnutia šerpov jednotného trhu na vysokej úrovni.

Politické posilnenie je potrebné aj na účely ďalšieho upevnenia právomocí pracovnej skupiny pre presadzovanie jednotného trhu (SMET)²⁰. Na každoročnom politickom stretnutí na vysokej úrovni, na ktorom sa budú stretávať ministri členských štátov zodpovední za jednotný trh, šerpovia jednotného trhu na vysokej úrovni a výkonný podpredseda Komisie zodpovedný za jednotný trh, sa určí strategické smerovanie činnosti pracovnej skupiny SMET a politická podpora pre realizáciu spoločne identifikovaných riešení určených na odstránenie prekážok²¹.

Nikto nedokáže účinnejšie zabrániť vytváraniu nových prekážok na jednotnom trhu ako členské štáty. Zabezpečenie súladu vnútroštátnych predpisov s pravidlami jednotného trhu už v počiatočnej fáze a vytvorenie podmienok, aby občania a podniky mohli plne využívať výhody jednotného trhu, je zodpovednosťou členských štátov. Jednotný trh je dôležitejší ako kedykoľvek predtým, rovnako ako dôkladné posúdenie proporcionality všetkých návrhov vnútroštátnych predpisov a lepšie využívanie notifikačných mechanizmov na úrovni EÚ²². Napriek tomu v rokoch 2022 až 2024 približne 15 % oznámení o vnútroštátnych pravidlách alebo ich návrhoch vyvolalo obavy Komisie z možného vytvárania prekážok alebo fragmentácie jednotného trhu a viedlo k dialógom medzi Komisiou a príslušnými členskými štátmi²³. Členské štáty sa vyzývajú, aby spolupracovali s Komisiou s cieľom zabezpečiť plnohodnotné využívanie existujúcich mechanizmov a vykonanie dôkladného posúdenia proporcionality návrhov vnútroštátnych opatrení, vďaka čomu by sa Komisia, ostatné členské štáty a zainteresované strany mohli zapojiť do účinnej výmeny s aktérmi z predchádzajúcej časti procesu s cieľom zabrániť vzniku neprimeranej novej prekážky. Okrem toho Komisia posúdi, či v oblastiach, na ktoré sa doteraz nevzťahovala oznamovacia povinnosť, došlo k väčšej fragmentácii jednotného trhu a či neexistencia oznamovacej povinnosti výrazne bráni jeho hladkému fungovaniu. Na konci roka 2026 Komisia zhodnotí situáciu a na základe toho

²⁰ SMET spája útvary členských štátov a Komisiu a zameriava sa na odstránenie konkrétnych prekážok, ktoré bránia slobodám súvisiacim s jednotným trhom vzťahujúcim sa na občanov, podniky z EÚ a samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré chcú využívať výhody jednotného trhu. Viac informácií o SMET nájdete v kapitole 5. Presadzovanie dodržiavania pravidiel jednotného trhu a na [osobitnej webovej stránke pracovnej skupiny SMET](#).

²¹ Členom SMET sa napríklad doteraz nepodarilo presvedčiť svojich kolegov zo zodpovedných inštitúcií, aby zaviedli dostatočný počet osvedčených postupov, vďaka ktorým by si všetky podniky mohli ľahšie otvoriť bankový účet v ich členskom štáte. V súčasnosti sa z piatich najlepších postupov na členský štát implementovalo celkovo 40 %, 22 % sa zvažuje a 24 % sa zvažovať nebude (o 13 % nie sú žiadne informácie). Stretnutie na vysokej politickej úrovni by malo prispieť k zvýšeniu miery prijatia navrhovaných riešení.

²² Viac informácií o preventívnych nástrojoch sa nachádza v kapitole 5. Presadzovanie dodržiavania pravidiel jednotného trhu.

²³ Na základe štatistík Komisie týkajúcich sa oznámení podľa smernice o transparentnosti jednotného trhu [smernica (EÚ) 2015/1535] a smernice o službách (smernica 2006/123/ES).

rozhodne, či navrhne legislatívne opatrenia na odstránenie nedostatkov a posilnenie riadenia zameraného na predchádzanie vzniku prekážok.

Komisia zároveň do správy o právnom štáte doplní rozmer jednotného trhu, pričom s členskými štátmi a so zainteresovanými stranami spolupracuje na riešení otázok právneho štátu, ktoré majú vplyv na cezhranične pôsobiace podniky, najmä na MSP.

Členský štát zavádza certifikačný systém pre podnikateľov, ktorí chcú inštalovať zariadenia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov alebo zlepšiť energetickú hospodárnosť budov, aby príjemcovia týchto služieb mohli získať verejnú finančnú podporu. V uplynulých rokoch boli zavedené rôzne opatrenia verejnej pomoci na obnovu budov a inštaláciu zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie, ktoré si často vyžadujú zásah podnikateľa s týmto osobitným osvedčením. Stal sa tak podmienkou prístupu na podstatnú časť trhu s energetickou obnovou budov v danom členskom štáte. Certifikačný systém obsahuje niekoľko podmienok, ktoré presahujú rámec podmienok harmonizovaných v smernici o energii z obnoviteľných zdrojov a podnikom, ktoré nemajú sídlo v danom členskom štáte, spôsobujú rozsiahle problémy s prístupom.

Opatrenia:

- Zvolať prvé stretnutie šerpov jednotného trhu na vysokej úrovni (4. štvrťrok 2025)
- Zorganizovať prvé výročné politické stretnutie pracovnej skupiny SMET na vysokej úrovni (4. štvrťrok 2025)
- Navrhnuť akt o zabráňovaní vzniku prekážok na jednotnom trhu (v prípade potreby v 3. štvrťroku 2027 na základe posúdenia fungovania existujúcich preventívnych nástrojov)

3. Komplikované zakladanie a prevádzka podnikov

Zakladanie a prevádzkovanie podnikov v celej EÚ je nad'alej zložité a nákladné z dôvodu fragmentácie právnych predpisov v jednotlivých členských štátoch. Podniky, najmä startupy, poukazujú na fragmentáciu pravidiel v EÚ a zdôrazňujú, že postupy zakladania podnikov a investovania do nich nie sú dostatočne digitálne, jednoduché a rýchle, čo bráni podnikom v úspešnom rozširovaní v EÚ. Sľubnou cestou, dôrazne podporovanou v Lettovej správe, ako aj v správe o budúcnosti európskej konkurencieschopnosti, by bolo vytvorenie 28. režimu²⁴, ktorý by bol prispôbený tak, aby podniky mohli pôsobiť na celom jednotnom trhu: to by umožnilo ambície a inovácie. V rámci 28. režimu na európskej úrovni sa zabezpečí jednotný súbor pravidiel, potenciálne progresívnym a modulárnym spôsobom. Režim by zahŕňal právny rámec EÚ pre podniky založený na štandardných digitálnych riešeniach a pomohol by podnikom prekonať prekážky pri zakladaní a prevádzke na jednotnom trhu. Preto sa v rámci neho zjednodušia uplatniteľné pravidlá a znížia náklady za neúspech, a to tak, že sa v ňom budú riešiť konkrétne aspekty v príslušných oblastiach práva vrátane insolvenčného, pracovného a daňového práva. Preskúma sa v rámci neho možnosť rýchlejšieho založenia podnikov v Európe, a to ideálne do 48 hodín, v súlade s víziou Enrica Lettu o „európskom kódexe obchodného práva“.

Prevodom podnikov na novú generáciu podnikateľov sa vytvárajú príležitosti a zachovávajú pracovné miesta. Prevod podniku, teda odovzdanie podniku novému vlastníkovi, často s novým manažmentom, môže byť zložitý a musí byť v súlade s osobitnými

²⁴ Kompas konkurencieschopnosti pre EÚ [COM(2025) 30].

predpismi každého členského štátu. Objem prevodov podnikov v Európe sa zvyšuje, ale rámcom pre prevody podnikov sa dostatočne neriešia existujúce výzvy²⁵.

Spoločnosť s rastúcim podnikaním sa rozhodne zriadiť stálu pobočku v troch ďalších členských štátoch, aby prilákala miestnych klientov. Na tento účel musí najprv posúdiť a pochopiť vnútroštátne právo obchodných spoločností v jednotlivých členských štátoch, prijať v prípade jednotlivých spoločností rôzne vnútroštátne právne formy a prispôbiť organizačnú štruktúru každej spoločnosti vnútroštátnym požiadavkám. Ak sú jazyková bariéra a rozdiely v právnom systéme členského štátu značné, spoločnosť môže byť nútená využiť služby externého konzultanta alebo právnika, čo môže viesť k značným oneskoreniam, nákladom a administratívnej záťaži, a to najmä pre MSP.

Opatrenia:

- Zaviesť spoločné pravidlá na uľahčenie digitálneho zriaďovania podnikov a ich prevádzky na celom jednotnom trhu (legislatívny návrh o „28. režime“ – 1. štvrťrok 2026)
- Revidovať odporúčania Komisie o prevodoch podnikov²⁶ (4. štvrťrok 2025)

4. Uznávanie odborných kvalifikácií

Jednotný trh poskytuje jedinečný rámec pre pohyb ľudí s ich zručnosťami a kvalifikáciami. Čím rýchlejšie sa uznávajú odborné kvalifikácie, tým ľahšie môžu občania pracovať v iných členských štátoch a poskytovatelia služieb pôsobiť aj v zahraničí. V práve EÚ sa stanovuje požiadavka, aby si členské štáty vzájomne uznávali odborné kvalifikácie získané v inej krajine EÚ, ktoré sú potrebné na trvalý výkon regulovaných služieb. Aby si EÚ udržala konkurencieschopnosť na svetovom trhu, musí posilniť svoju schopnosť prilákať a udržať si talenty, pomocou ktorých môže riešiť problém s nedostatkom zručností na trhu práce. Štátni príslušníci tretích krajín však naďalej čelia významným prekážkam, ktoré im bránia vykonávať prácu, na ktorú sú kvalifikovaní.

Zdlhavé a zložité postupy uznávania bránia občanom EÚ vo výkone ich povolania v iných členských štátoch. V dôsledku toho môžu byť donútení vykonávať menej kvalifikovanú prácu, čím sa zhorší vplyv súčasného demografického trendu na trh práce. Digitálne procesy majú potenciál urýchliť postupy uznávania, ktoré sú ešte príliš často založené na tlačenej dokumentácii. Podľa nedávnej správy Európskeho dvora audítorov majú iba dva členské štáty plne elektronické postupy uznávania alebo používajú elektronickú poštu a nepožadujú dodatočné dokumenty v tlačenej forme²⁷.

Automatické postupy uznávania umožňujú rýchlejšie a efektívnejšie uznávanie odborných kvalifikácií, ale ich rozsah je obmedzený len na niekoľko povolaní, najmä v oblasti zdravotníctva. Rozšírením rozsahu postupov automatického uznávania prostredníctvom nástrojov, ako sú existujúce spoločné rámce pre odbornú prípravu, sa môže uznávanie odborných kvalifikácií urýchliť a zefektívniť. Únia zručností²⁸ oznámila iniciatívu na zaistenie prenosnosti zručností s cieľom riešiť prekážky mobility pracovníkov.

²⁵ Hodnotenie rámcových podmienok pre prevody podnikov v členských štátoch, sieť vyslancov pre MSP, <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/60694>.

²⁶ 94/1069/ES: odporúčanie Komisie zo 7. decembra 1994 o prevode malých a stredných podnikov.

²⁷ Európsky dvor audítorov: Uznávanie odborných kvalifikácií v EÚ, osobitná správa 10/2024.

²⁸ COM(2025) 90.

Špecializovanej strojárskej spoločnosti sa nepodarilo zamestnať vysokokvalifikovaného technika z iného členského štátu kvôli zdĺhavým postupom uznávania a žiadosti o overené preklady viacerých dokumentov potvrdzujúcich kvalifikáciu získanú v domovskej krajine technika.

Opatrenia:

- Preskúmať právne predpisy EÚ na riešenie prekážok mobility pracovníkov.
- Zrýchliť a zefektívniť postupy uznávania odborných kvalifikácií prostredníctvom väčšieho využívania digitálnych nástrojov (4. štvrt'rok 2026)
- Uľahčiť uznávanie odborných kvalifikácií rozšírením systémov automatického uznávania, napríklad prostredníctvom spoločných rámcov pre odbornú prípravu (4. štvrt'rok 2026)
- Preskúmať právne predpisy EÚ s cieľom zaviesť spoločné pravidlá uznávania a potvrdzovania kvalifikácií a zručností štátnych príslušníkov tretích krajín (4. štvrt'rok 2026)

5. Zdĺhavé stanovovanie noriem, ktoré negatívne ovplyvňuje inovácie a konkurencieschopnosť

Normy²⁹ sú stelesnením inovácií a sú základom odolného, ekologického a digitálneho jednotného trhu. Zabezpečujú právnu istotu, uľahčujú prístup k novým technológiám a zvyšujú globálnu konkurencieschopnosť podnikov z EÚ. Náš normalizačný rámec však nespĺňa potreby trhu a politiky, najmä pokiaľ ide o včasnosť, inkluzívnosť a prístup k normám. Podniky sa musia vyrovnávať s neexistenciou alebo oneskorenou dostupnosťou harmonizovaných noriem, čo spôsobuje náklady a neistotu, obmedzuje ich konkurencieschopnosť a spomaľuje zavádzanie nových technológií na jednotnom trhu. Komisia sa prostredníctvom revízie nariadenia o normalizácii bude usilovať o to, aby bol rámec EÚ pre harmonizované normy odolný voči budúcim zmenám. Tým sa zvýši rýchlosť a flexibilita procesu normalizácie, zabezpečí sa proces riadený zainteresovanými stranami s vyváženou účasťou zainteresovaných strán, najmä startupov, MSP, občianskej spoločnosti a akademickej obce, zlepši sa prístup k normám a posilní sa úloha EÚ ako globálneho normotvorcu. Prispeje to aj k účinnému fungovaniu právneho rámca EÚ pre výrobky, ktorý je základom jednotného trhu. Úzke prepojenie normalizácie s výskumným a inovačným úsilím Únie vrátane základných merných jednotiek stanovených v rámci iniciatívy v oblasti metrológie slúži voľnému pohybu služieb a výrobkov.

Medzitým súhrnný balík opatrení prijatý spolu s touto stratégiou umožní Komisii, aby v prípadoch, keď súčasný systém normalizácie neumožňuje dosiahnuť výsledky, stanovila spoločné špecifikácie, ktoré môžu podniky použiť na preukázanie súladu s právnymi požiadavkami.

Podnik vyvíja najmodernejšie bezpilotné letecké systémy, ktoré musia od roku 2023 spĺňať právne požiadavky na ich konštrukciu, výrobu, údržbu a prevádzku. Komisia požiadala európske normalizačné organizácie, aby vypracovali harmonizované normy, ktoré pomôžu podnikom pri implementácii týchto požiadaviek. Doteraz však bola vypracovaná len jedna, zatiaľ čo sedem je ešte v štádiu riešenia. Bez týchto noriem musia podniky vykonať nákladnejšie posudzovanie zhody, čo

²⁹ t. j. harmonizované normy a iné európske normy podporujúce právo EÚ.

vedie k právnej neistote a administratívnej záťaži. Tieto náklady by sa inak mohli investovať do inovácií.

Opatrenia:

- Umožniť Komisii v prípade potreby stanoviť spoločné špecifikácie (návrh súhrnného balíka opatrení prijatý spolu so stratégiou)
- Revidovať nariadenie o normalizácii (legislatívny návrh – 2. štvrťrok 2026)

6. Fragmentované pravidlá o obaloch, označovaní a odpade

Etikety výrobkov poskytujú spotrebiteľom dôležité informácie o bezpečnosti, udržateľnosti a výživových hodnotách. Rozdielne vnútroštátne požiadavky spojené s označovaním však sťažujú obchodovanie na jednotnom trhu. Rozdielne požiadavky nútia výrobcov vyvíjať rôzne verzie výrobkov pre rôzne trhy alebo pri cezhraničnom pohybe výrobky nanovo označovať či dokonca prebaľovať. Zvyšovaním množstva požiadaviek na označovanie sa zvyšuje aj zložitosť informácií poskytovaných spotrebiteľom.

Pravidlá označovania musia priniesť rovnováhu medzi dvoma potrebami: potrebou spotrebiteľov dobre im rozumieť a potrebou priemyslu znížiť trhové prekážky a záťaž. O túto rovnováhu sa bude usilovať niekoľko iniciatív. V novom nariadení o obaloch a odpadoch z obalov sa stanovuje vytvorenie harmonizovaného označovania obalov na účely ich triedenia spotrebiteľmi, ktoré sa spresní prostredníctvom vykonávacích aktov. Komisia preskúma nariadenie o označovaní textilu s cieľom objasniť uplatniteľné pravidlá, odstrániť fragmentáciu a umožniť zelenú prírážku prostredníctvom plne harmonizovaného a komplexného obsahu označovania na fyzickej a digitálnej etikete. Digitálne označovanie založené na dátovom nosiči, ako je napríklad QR kód, je z dlhodobého hľadiska riešením, ktoré spotrebiteľom zjednodušuje prístup k etiketám a hospodárskym subjektom zase uľahčuje dodržiavanie predpisov, hoci základné informácie, ako napríklad bezpečnostné pokyny, by mali byť na výrobku stále vytlačené. Digitálne etikety budú súčasťou digitálneho pasu výrobku³⁰ ako digitálneho zdroja informácií o výrobku, s čím sa už napríklad počíta v novom nariadení o stavebných výrobkoch.

Musíme vytvoriť jednotný trh s odpadom. Hlavným cieľom systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcov je požadovať od výrobcov, aby pokrývali náklady na nakladanie s ich výrobkami po skončení ich životnosti, a tým prispievali k recyklácii a obehovosti. Niektoré prvky systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcov sa však stali jednou z prekážok, ktoré spoločnosti cezhranične pôsobiace v EÚ spomínajú najčastejšie. Hoci systémy rozšírenej zodpovednosti výrobcov často vychádzajú z právnych predpisov EÚ, nedostatočná jednotnosť zásad a požiadaviek zapríčinila veľkú rôznorodosť systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcov zavedených v členských štátoch, regulačnú zložitosť a vysokú administratívnu záťaž pre spoločnosti. Najmä pre MSP predstavujú vnútroštátne požiadavky na registráciu a podávanie správ vrátane povinnosti vymenovať splnomocnených zástupcov osobitne pre každý členský štát, v ktorom výrobca uvádza výrobky na trh, skutočnú prekážku na ceste do Európy. Okrem toho obmedzený vývoj celoeurópskych kritérií týkajúcich sa stavu konca

³⁰ Digitálny pas výrobku bol prvýkrát zavedený nariadením o ekodizajne udržateľných výrobkov. Bude slúžiť ako digitálny nosič informácií a bude prístupný pomocou QR kódu umiestneného na výrobku, čím sa odstráni potreba objemnej tlačenej dokumentácie. Jeho technická implementácia prebieha a očakáva sa, že pre prvé kategórie výrobkov bude funkčný v roku 2026. Viac informácií sa nachádza v kapitole o digitalizácii.

odpadu a stavu vedľajšieho produktu, v ktorých sa stanovujú podmienky, za ktorých látky alebo predmety prestávajú byť odpadom a môžu sa považovať za výrobky, viedol k fragmentácii jednotného trhu s odpadom, druhotnými surovinami a vedľajšími produktmi. Členské štáty prijali vnútroštátne či regionálne kritériá týkajúce sa stavu konca odpadu nekoordinovane, pričom vzájomné uznávanie týchto kritérií medzi členskými štátmi nie je jednoduché. Cezhraničnú prepravu odpadových surovín do recyklačných areálov a cezhraničnú prepravu druhotných surovín v rámci EÚ treba ďalej uľahčiť a urýchliť riešením tejto fragmentácie. Obehovému charakteru výrobných procesov bráni aj chýbajúca harmonizované úijné vymedzenie pojmu „vedľajšie produkty“.

Ak chce spoločnosť predávať osvetľovacie zariadenia v EÚ, musí splniť povinnosti rozšírenej zodpovednosti výrobcu v troch kategóriách súčasne: obaly, elektronické a elektrické zariadenia a batérie. Ak chce spoločnosť predávať v troch veľkých členských štátoch, musí získať 16 rôznych registrácií pre systémy rozšírenej zodpovednosti výrobcov, komunikovať s 10 rôznymi orgánmi, podstúpiť zdĺhavé samostatné postupy s rozličnými požiadavkami a uhradiť samostatné administratívne a registračné poplatky. Po registrácii sa na každý systém vzťahujú iné povinnosti a frekvencia podávania správ.

Opatrenia:

- Harmonizovať pravidlá označovania prostredníctvom sektorových právnych predpisov a uľahčiť zavádzanie riešení digitálneho označovania prostredníctvom digitálneho pasu výrobku (postupné zavádzanie digitálneho pasu výrobku vrátane možného začlenenia prostredníctvom revízie nového legislatívneho rámca v druhom štvrtroku 2026)
- Odstrániť neopodstatnené požiadavky na splnomocneného zástupcu zo systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcov a zmenšiť ohlasovacie povinnosti, vrátane ich obmedzenia na ročnú frekvenciu (návrh súhrnného balíka opatrení v 4. štvrtroku 2025)
- Riešiť fragmentáciu spôsobenú rôznorodými vnútroštátnymi systémami rozšírenej zodpovednosti výrobcov prostredníctvom ďalšej harmonizácie, zjednodušenia a digitalizácie, a to aj prostredníctvom digitálneho jednotného kontaktného miesta pre informácie, registráciu a podávanie správ (ako súčasť legislatívneho návrhu aktu o obehovom hospodárstve³¹ – 4. štvrtrok 2026)
- Zreformovať kritériá stavu konca odpadu a vedľajšieho produktu a poskytnúť harmonizovanejší a štíhlejší rámec na jednotnom trhu na dosiahnutie stavu konca odpadu a vedľajšieho produktu. Uľahčiť prijatie celoeurópskych kritérií stavu konca odpadu a umožniť prijatie takýchto kritérií pre prioritné odpadové suroviny. Uľahčenie cezhraničnej prepravy odpadových surovín na recykláciu (ako súčasť legislatívneho návrhu aktu o obehovom hospodárstve – 4. štvrtrok 2026).

7. Zastarané harmonizované pravidlá pre výrobky a nedostatočný súlad výrobkov

Právny rámec EÚ pre výrobky je hlavným prínosom jednotného trhu, na ktorom možno vďaka harmonizovaným pravidlám uvádzať širokú škálu výrobkov a zároveň chrániť spotrebiteľa. Vychádza z i) harmonizovaných právnych predpisov o výrobkoch založených

³¹ Príprava aktu o obehovom hospodárstve bude podporená diskusiami v rámci dialógu o čistom priemysle v oblasti obehového hospodárstva so zameraním na jednotný trh.

na zásadách (tzv. nový legislatívny rámec)³² v kombinácii so ii) systémom noriem, ktorý uľahčuje preukazovanie súladu a podporuje inovácie, a zo iii) systému dohľadu nad trhom, ktorý zabezpečuje súlad a ochranu spotrebiteľa. Vďaka týmto pilierom politiky sa vytvárajú rovnaké podmienky so silnou hospodárskou súťažou pripravujúce pôdu pre dlhodobú európsku konkurencieschopnosť. Rámec zároveň prináša štruktúru pre politické iniciatívy, ako je digitalizácia a zelená transformácia. Hoci sa tento rámec osvedčil, je potrebné ho zlepšiť³³. Po prvé si zabezpečenie koordinovanej a účinnej celoúnijnej reakcie na rizikové výrobky vyžaduje zefektívnené ochranné postupy, ktorými sa zabezpečí, že po zistení rizík v ktoromkoľvek členskom štáte dôjde k rýchlemu presadzovaniu práva v celej Únii. Treba zaviesť jasné a presné požiadavky a včasné postupy pre notifikované orgány posudzovania zhody s cieľom lepšie riešiť neprimerané postupy. Po druhé sa v novom legislatívnom rámci v súčasnosti neuvádzajú povinnosti hospodárskych subjektov zapojených do obehovosti výrobkov. Takýmto objasnením by sa uľahčilo dodržiavanie predpisov a predĺžil by sa životný cyklus výrobku. A napokon, do právnych predpisov EÚ týkajúcich sa výrobkov sa musia plne začleniť digitálne riešenia. Súčasný využívanie tradičnej tlačenej dokumentácie je zastarané. Digitálny pas výrobku umožní v budúcnosti prístup k všetkým základným dokumentom, ktoré sa vyžadujú podľa právnych predpisov EÚ o výrobkoch.

Rámcom pre výrobky síce uľahčuje plynulý obeh výrobkov na jednotnom trhu, je ale potrebné ho chrániť pred zneužitím. Obrovský objem výrobkov, ktoré vstupujú na európsky trh z vonkajšieho sveta, znemožňuje zabezpečiť úplný súlad prostredníctvom colných kontrol a kontrol dohľadu nad trhom. Colné orgány, prvá línia obrany na hraniciach, sú preťažené, a to najmä dovozom v rámci elektronického obchodu, ktorý predstavuje 97 % všetkých colných vyhlásení³⁴. Pod obrovským tlakom je aj systém dohľadu nad trhom³⁵, teda druhá línia obrany, ktorá tiež patrí do právomoci členských štátov³⁶. Rastúci objem výrobkov, ktoré sa k nám dostávajú z tretích krajín a sú nebezpečné, falšované alebo nevyhovujúce, môže viesť k vážnym bezpečnostným a zdravotným rizikám pre spotrebiteľov. Má pritom negatívny vplyv na životné prostredie a znevýhodňuje legitímne podniky. Samotní spotrebiteľia ako jeden z najvýraznejších problémov, ktorým čelia na internete, uvádzajú nedôveryhodných online predajcov. Zo štúdií vyplýva, že v niektorých odvetviach nie je v súlade s predpismi až 100 %³⁷ výrobkov predávaných na určitých platformách elektronického obchodu. Súčasný systém

³² Nový legislatívny rámec vychádza z dvoch kľúčových právnych aktov z roku 2008: rozhodnutia č. 768/2008/ES, v ktorom sa uvádza vzor právnych predpisov EÚ o výrobkoch, a nariadenia (ES) č. 765/2008, ktoré bolo v roku 2019 doplnené a čiastočne nahradené nariadením o dohľade nad trhom. V nariadení (ES) č. 765/2008 sa stanovuje súbor pravidiel pre akreditáciu a označenie CE. 29 právnych predpisov, ktoré sú zosúladené s týmto modelom, upravuje rôzne kategórie výrobkov, ako sú hračky, výbušniny, zdravotnícke pomôcky, meracie prístroje, hnojivá, námorné vybavenie, drony či batérie. Nový legislatívny rámec je základom približne 80 % priemyselnej výroby a 74 % výroby v rámci EÚ.

³³ Hodnotenie nového legislatívneho rámca [SWD(2022) 364].

³⁴ Oznámenie Komisie s názvom Komplexný súbor nástrojov EÚ pre bezpečný a udržateľný elektronický obchod [COM(2025) 37].

³⁵ Systém sa riadi nariadením (EÚ) 2019/1020 o dohľade nad trhom. Orgány dohľadu nad trhom v spolupráci s colnými orgánmi sú zodpovedné za kontrolu výrobkov a presadzovanie súladu v každom členskom štáte EÚ. Orgány spolupracujú prostredníctvom systému SafetyGate (pre nebezpečné nepotravinové výrobky) a ICSMS (pre dohľad nad trhom s nepotravinovými výrobkami) s cieľom odhaliť a odstrániť nebezpečné výrobky.

³⁶ Podľa údajov o dohľade v EÚ sa v roku 2024 do EÚ doviezlo 4,6 miliardy zásielok s nízkou hodnotou (do 150 EUR). To je takmer dvojnásobok počtu zaznamenaného v roku 2023 (2,4 miliardy) a viac ako trojnásobok v porovnaní s rokom 2022 (1,4 miliardy).

³⁷ [BEUC. Under the Microscope: Tests of Temu Products by Consumer Groups](#) (Pod mikroskopom: testy výrobkov Temu spotrebiteľskými skupinami), 2025.

dohľadu nad trhom nemá dostatok zdrojov a odborných znalostí a je štrukturálne príliš fragmentovaný na to, aby tieto výzvy účinne riešil.

Schopnosť združovať zdroje, vymieňať si informácie a určovať priority je kľúčom k zameraniu sa na najškodlivejšie výrobky. Cieľom pripravovanej reformy colnej správy je riešiť tieto problémy v prvom rade prostredníctvom nového colného orgánu, Colného dátového centra EÚ a upravených pravidiel pre dovážané balíky elektronického obchodu s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky, najmä zrušením oslobodenia dovozu od cla vo výške 150 EUR. V súčasnosti prebiehajú aj diskusie o možnom zavedení manipulačného colného poplatku, ktorým by sa riešilo zvyšovanie nákladov na dohľad nad dodržiavaním pravidiel EÚ v prípade malých zásielok. Rovnako existuje potreba riadenia dohľadu nad trhom na úrovni EÚ s cieľom zabezpečiť systematickú koordináciu a usmerňovanie, ako aj rozšírenie a spojenie kapacít a odborných znalostí všetkých orgánov dohľadu nad trhom v celej EÚ. Mali by sme zvážiť najmä dohľad nad trhom na úrovni EÚ v strategických prioritných oblastiach, najmä pokiaľ ide o dovoz elektronického obchodu z tretích krajín, kde opatrenia prijaté jednotlivými členskými štátmi nemusia byť dostatočné.

Spomedzi výrobkov uvedených na známej veľkej platforme elektronického obchodu počas kontroly spotrebiteľskou organizáciou boli takmer všetky testované výrobky v kategóriách, ako sú prilby, kozmetika, hračky a pomôcky, sviečky a špongie, elektrické a súvisiace výrobky, buď nebezpečné, alebo neobsahovali požadované informácie, ako sú bezpečnostné pokyny alebo zoznamy zložiek, a/alebo obsahovali nepravdivé tvrdenia.

Opatrenia:

- Prijat' účinné opatrenia na zvýšenie súladu výrobkov využitím synergií s kapacitami colných orgánov a orgánov dohľadu nad trhom na vnútroštátnej úrovni a úrovni EÚ a potenciálne zriadiť orgán dohľadu nad trhom EÚ (k 3. štvrtroku 2025)
- Modernizovať legislatívny rámec pre výrobky s cieľom využiť digitalizáciu, podporiť obehovosť a posilniť ochranné opatrenia (preskúmanie nového legislatívneho rámca – možný legislatívny návrh 2. štvrtrok 2026)

8. Reštriktívna a rozdielna vnútroštátna regulácia služieb

Vysokými regulačnými a administratívnymi obmedzeniami sa upevňujú dlhodobé trhové štruktúry a brzdia sa inovácie, rozširovanie a obchodné príležitosti. Hoci smernica o službách prispela k zníženiu prekážok³⁸, predpisy členských štátov naďalej obmedzujú prístup k približne 5 700 činnostiam v oblasti služieb, ktoré pokrývajú asi 22 % pracovnej sily v EÚ³⁹. Regulácia prístupu k činnosti v oblasti služieb môže byť odôvodnená splnením legitímnych cieľov všeobecného záujmu, ako je verejné zdravie a bezpečnosť. Vysoký počet a typ regulovaných služieb, ako aj skutočnosť, že niektoré služby sú regulované len v jednom či len v niekoľkých členských štátoch, však potvrdzujú jasný potenciál členských štátov znížiť regulačné zaťaženie s cieľom uľahčiť cezhraničný obchod a investície. Znížením prekážok

³⁸ Európska komisia (2021), [Mapping and assessment of legal and administrative barriers in the services sector](#) (Mapovanie a hodnotenie právnych a administratívnych prekážok v sektore služieb).

³⁹ Európska komisia: [Databáza regulovaných povolaní](#).

brániacich obchodu so službami o 10 % by sa zvýšila hrubá pridaná hodnota EÚ o 0,5 %⁴⁰ a projekty priamych zahraničných investícií na zelenej lúke o 4 až 21 %⁴¹.

Rozdiely vo vnútroštátnych požiadavkách na povoľovanie a osvedčovanie sťažujú poskytovanie služieb v iných členských štátoch. Aj keď sú vnútroštátne podmienky pre požiadavky na povoľovanie a osvedčovanie založené na práve Únie, značne sa líšia, čo v praxi sťažuje vzájomné uznávanie povolení alebo osvedčení. Zosúladením základných podmienok pre tieto požiadavky, ktoré vychádzajú z práva Únie, by sa znížila regulačná fragmentácia, pričom by sa pre poskytovateľov služieb, ktorí majú povolenie v jednom členskom štáte, zjednodušilo ponúkание služieb v iných členských štátoch, keďže by v týchto členských štátoch nemuseli znova získať povolenie alebo osvedčenie.

Povinnosti spoločností a podnikateľov usadiť sa v inom ako vlastnom členskom štáte sú byrokratické a nákladné. Členské štáty by nemali poskytovateľom služieb z EÚ ukladať povinnosť usadiť sa na ich území, keďže môžu dočasne poskytovať služby cezhranične. Členské štáty však niekedy túto možnosť obmedzujú a v praxi sa k poskytovateľom služieb správajú, ako keby boli usadení na ich území. Podniky potrebujú právnu istotu, pokiaľ ide o ich právo poskytovať dočasné cezhraničné služby bez toho, aby museli mať sídlo v iných členských štátoch.

Členský štát odmietne veterinárnemu lekárovi so sídlom v susednej krajine dočasne poskytovať služby, čo znamená, že tento veterinárny lekár nemôže liečiť zvieratá na farmách v blízkosti svojho zariadenia len preto, že tieto farmy sa nachádzajú na druhej strane hranice.

Opatrenia:

- Začať iniciatívu na uľahčenie poskytovania celoeurópskych služieb poskytovateľmi, ktorým bolo udelené povolenie alebo osvedčenie v jednom členskom štáte na základe práva EÚ, prípadne vrátane harmonizácie takýchto systémov povoľovania a osvedčovania (2. štvrt'rok 2026)
- Vypracovať právne usmernenia a odporúčania pre členské štáty s cieľom objasniť právo dočasne poskytovať služby cezhranične (2. štvrt'rok 2026)

9. Zatiažujúce postupy v prípade dočasného vysielania pracovníkov

Poskytovanie služieb cezhranične často zahŕňa mobilitu podnikateľov a ich zamestnancov. Dočasné vysielanie pracovníkov je neoddeliteľnou súčasťou slobody poskytovať služby na jednotnom trhu. V roku 2023 sa počet cezhraničných pracovníkov zvýšil na 1,8 milióna a počet vyslaných pracovníkov na 5,5 milióna. Cieľom právnych predpisov EÚ je chrániť práva vyslaných pracovníkov a zároveň uľahčovať slobodu poskytovať služby a podporovať spravodlivú hospodársku súťaž. Je jednoznačne potrebné chrániť vyslaných pracovníkov v rizikových odvetviach, napríklad v stavebníctve alebo poľnohospodárstve. Na podporu ochrany vyslaných pracovníkov umožňujú právne predpisy EÚ členským štátom

⁴⁰ Inštitút IFO: *Building a Stronger Single Market: Potential for Deeper Integration of the Services Sector within the EU* (Budovanie silnejšieho jednotného trhu: potenciál hlbšej integrácie sektora služieb v rámci EÚ); Správa o politike Econpol 52/2024.

⁴¹ Jungmittag, A., & Marschinski, R. (2023). *Service trade restrictiveness and foreign direct investment – Evidence from greenfield FDI in business services* (Obmedzenia obchodu so službami a priame zahraničné investície – dôkazy z priamych zahraničných investícií na zelenej lúke v oblasti obchodných služieb). Svetové hospodárstvo, 46(6), 1711 – 1758.

uložiť administratívne povinnosti, ako napríklad povinnosť nahlasovať vyslaných pracovníkov, ak je to odôvodnené a primerané. Nie všetci vyslaní pracovníci (napr. kvalifikovaní odborníci, ako sú inžinieri a technici, ktorí inštalujú a udržiavajú stroje, alebo riadiaci pracovníci) však čelia rovnakým rizikám.

Rozdielnosť vnútroštátnych požiadaviek vzťahujúcich sa na vyhlásenie, pokiaľ ide o povahu (v tlačenej alebo digitálnej podobe) a obsah (povaha a počet dátových bodov), prispieva k zložitosti pre podniky a vyslaných pracovníkov a spôsobuje fragmentáciu jednotného trhu. Zainteresované strany pravidelne upozorňujú na zložitosť pravidiel vysielania pracovníkov ako na prekážku poskytovania cezhraničných služieb⁴². Administratívne náklady, ktoré vznikli zložitým účtovaním rezerv na vyslanie (okrem sektora cestnej dopravy), sa odhadujú na 477 – 635 miliónov EUR ročne⁴³. S cieľom znížiť administratívnu záťaž poskytovateľov služieb Komisia v novembri 2024 prijala návrh nariadenia o verejnom rozhraní pripojenom k informačnému systému o vnútornom trhu na účely vyhlásenia o vyslaní pracovníkov. Verejným rozhraním by sa takisto uľahčilo účinné monitorovanie dodržiavania právnych predpisov EÚ zameraných na zabezpečenie práv vyslaných pracovníkov a podporila by sa administratívna spolupráca medzi členskými štátmi. Európsky parlament a Rada EÚ sa vyzývajú, aby uzavreli rokovania o návrhu Komisie, ktorý by predstavoval krok smerom k menej zaťažujúcim a harmonizovanejším administratívnym požiadavkám na vysielanie pracovníkov. Túto iniciatívu na zjednodušenie sprevádza úsilie o posilnenie presadzovania právnych predpisov.

Európsky orgán práce podporuje členské štáty a sociálnych partnerov pri uplatňovaní pravidiel vysielania pracovníkov koordináciou a podporou zosúladených spoločných inšpekcií, poskytovaním informácií a podpory zamestnanosti pre pracovníkov a podniky, pomocou pri riešení problému nelegálnej práce, mediáciou cezhraničných sporov a uľahčovaním ich riešenia. V prebiehajúcom hodnotení orgánu ELA sa poukazuje na priestor na zlepšenie, pokiaľ ide o jeho výkonnosť, ale uvádzajú sa určité obmedzenia v mandáte, ktoré by mohli ovplyvniť jeho potenciál. Cieľenými úpravami by sa mohol posilniť orgán ELA, vrátane jeho účinnosti a efektívnosti, ako napríklad rozšírené kompetencie v oblasti spracovania údajov a lepšia spolupráca s členskými štátmi a sociálnymi partnermi vrátane poskytovania informácií, úloha orgánu ELA vo vzťahu k štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sú rezidentmi EÚ.

Okrem toho pracovná skupina pre presadzovanie jednotného trhu (SMET) identifikovala politiky inteligentného vysielania pracovníkov, prostredníctvom ktorých niektoré členské štáty zameriavajú vyhlásenia a iné administratívne požiadavky na rizikové sektory a vynímajú z týchto požiadaviek vyslanie pracovníkov trvajúce veľmi krátky čas⁴⁴.

Pracovníci dočasne vyslaní do iného členského štátu podliehajú sociálnemu zabezpečeniu v krajine zamestnania. Vyslaní pracovníci musia predložiť doklad o príspevkoch do systému sociálneho zabezpečenia svojej domovskej krajiny (formulár A1). Postupy preukazovania a overovania nárokov na sociálne zabezpečenie môžu byť časovo náročné a administratívne zaťažujúce, pretože je v ich prípade nutná fyzická prítomnosť a fyzické doklady. Revízia

⁴² [Synopsis report on the Single Market Strategy consultation activities \(Súhrnná správa o konzultačných činnostiach v rámci stratégie jednotného trhu\).](#)

⁴³ SWD(2024) 258.

⁴⁴ Viac informácií sa nachádza v [správe pracovnej skupiny SMET za roky 2023 – 2024](#).

nariadení o koordinácii sociálneho zabezpečenia, o ktorej v súčasnosti spoluzákonodarcovia rokujú, by mala viesť k zjednodušeniu postupov. Spoluzákonodarcovia sa vyzývajú, aby tieto dlhodobé rokovania uzavreli. Výmena informácií medzi inštitúciami sociálneho zabezpečenia sa už uľahčila vďaka systému elektronickej výmeny informácií o sociálnom zabezpečení (EESSI). V nadväznosti na nedávnu digitalizáciu postupu podávania žiadostí o formulár A1 v rámci jednotnej digitálnej brány by európsky preukaz sociálneho zabezpečenia mohol prispieť k ďalšiemu zjednodušeniu tým, že ponúkne digitálne overenie potvrdení o sociálnom zabezpečení vrátane formuláru A1, čím sa zníži aj riziko chýb a podvodov.

Stredne veľká strojárka spoločnosť pôsobiaca v oblasti automatizačnej techniky inštaluje, udržiava a opravuje svoje stroje v celej EÚ, čo si vyžaduje 3 500 vyhlásení o vyslaní ročne. Jej vyslaní pracovníci sú vysokokvalifikovaní a dobre platení inžinieri a technici, ktorí sú vysielaní vždy len na niekoľko dní. Zťažujúce postupy, najmä vzhľadom na veľkú rozmanitosť vnútroštátnych požiadaviek a postupov týkajúcich sa vyhlásení, bránia poskytovaniu cezhraničných služieb a spôsobujú značnú administratívnu záťaž.

Opatrenia:

- Pokračovať v podpore spoluzákonodarcov s cieľom uzavrieť rokovania o:
 - revízií nariadení (ES) č. 883/2004 a 987/2009 o koordinácii sociálneho zabezpečenia;
 - návrhu verejného rozhrania pre vyhlásenie o vyslaní pracovníkov (COM 2024/531).
- Zaviesť balík opatrení pre spravodlivú mobilitu pracovnej sily (2026), ktorý bude okrem iného zahŕňať:
 - V nadväznosti na prebiehajúce pilotné aktivity návrh európskeho preukazu sociálneho zabezpečenia
 - Návrh na posilnenie Európskeho orgánu práce (ELA) vrátane preskúmania jeho mandátu
 - Zvážiť opatrenia na uľahčenie dočasného cezhraničného poskytovania služieb pri súčasnej ochrane práv pracovníkov

10. Územné obmedzenia dodávok

Územné obmedzenia dodávok v maloobchode a veľkoobchode vedú k tomu, že jednotný trh je fragmentovaný a spotrebitelia majú užší výber, a zároveň prispievajú k výrazným cenovým rozdielom v EÚ, najmä v prípade tovaru dennej spotreby. Územné obmedzenia dodávok sú obmedzenia, ktoré ukladajú niektorí veľkí výrobcovia a ktoré maloobchodníkom veľmi sťažujú alebo znemožňujú nákup výrobkov v jednom členskom štáte a ich ďalší predaj v inom členskom štáte. Škodí to cezhraničnému podnikaniu a porušuje sa tým princíp jednotného trhu, že prinesie spotrebiteľom možnosť výberu a cenovú konkurenciu⁴⁵. Právo hospodárskej súťaže je síce účinným nástrojom na postihovanie takýchto praktík, ak sú

⁴⁵ Z nezávislej štúdie vypracovanej pre Európsku komisiu v roku 2020 s určitou mierou neistoty vyplynulo, že ak by sa územné obmedzenia ponuky odstránili, spotrebitelia by pri nákupe určitých výrobkov mohli podľa odhadov ušetriť až 14,1 miliardy EUR ročne. Prenos týchto možných ziskov na spotrebiteľov bude okrem iného závisieť od úrovne hospodárskej súťaže na maloobchodných trhoch.

výsledkom dohôd dominantných subjektov alebo ich jednostranných praktík⁴⁶. V mnohých prípadoch sa však z tohto práva vymykajú, a to najmä vtedy, ak vyplývajú z jednostranných praktík veľkých výrobcov, ktorí nemajú dominantné postavenie v zmysle práva hospodárskej súťaže. Komisia zvaží potrebné opatrenia na riešenie takýchto obmedzení ponuky zo strany významných účastníkov trhu, ak vedú k neodôvodneným cenovým rozdielom, ktoré nemožno vysvetliť objektívnymi faktormi, ako sú regulačné alebo nákladové rozdiely medzi členskými štátmi. Ďalšie opatrenia, ako napríklad v oblasti označovania, ktoré sú súčasťou tejto stratégie, takisto pomôžu riešiť územné obmedzenia dodávok, keďže v dôsledku fragmentácie vnútroštátnych pravidiel môže byť ľahšie tieto praktiky využívať.

Veľký výrobca značkových potravín predáva ten istý výrobok v niekoľkých krajinách, v niektorých krajinách je však tento výrobok oveľa lacnejší ako v iných a tento rozdiel nemožno vysvetliť zdanením alebo nákladmi práce. Reťazec supermarketov, ktorý takisto v týchto krajinách pôsobí, chce nakupovať výrobok v krajine, kde je lacnejší, a predávať ho za nižšiu cenu aj v iných krajinách. Výrobca potom prestane dodávať výrobok do supermarketu v krajine s nižšou cenou, aby zabránil lacnému predaju tohto výrobku v iných krajinách, a tak udržal umelý cenový rozdiel medzi krajinami.

Opatrenie:

- Vytvoriť nástroje na boj proti neodôvodneným územným obmedzeniam dodávok, ktoré by sa vzťahovali aj na iné situácie, než sú tie, ktoré sú predmetom práva hospodárskej súťaže, ako napríklad jednostranné praktiky veľkých výrobcov (návrh – 4. štvrt'rok 2026)

Kapitola 2. Posilnenie európskych trhov so službami

Hospodárstvo EÚ je hospodárstvom služieb, ale jednotný trh so službami je stále veľmi slabo rozvinutý. Služby predstavujú približne 75 % HDP EÚ, pričom práve v službách sa vytvára väčšina pracovných miest v EÚ⁴⁷. 40 % pridanej hodnoty výrobkov EÚ tvoria služby. Obchod so službami v rámci EÚ, ktorý predstavuje 7,6 % HDP EÚ, však nie je vyšší ako obchod so službami s tretími krajinami, čo potvrdzuje, že jednotný trh so službami zďaleka nedosahuje svoj potenciál⁴⁸. Napriek pokroku ide v približne 60 % prekážok v službách o prekážky rovnakého typu ako pred 20 rokmi⁴⁹. Preto je potrebný nový prístup.

Široká rozmanitosť služieb v celom hospodárstve znamená obmedzenia účinnosti univerzálneho prístupu k horizontálnej politike, zatiaľ čo obchodné prípady pre integrované trhy so službami sú v niektorých odvetviach služieb obzvlášť silné. Služby pre podniky predstavujú 7 % HDP EÚ a v jednotlivých členských štátoch sú si značne podobné, no ich regulácia sa v jednotlivých štátoch výrazne líši. Maloobchodné služby predstavujú 12 % HDP EÚ, pričom trhy majú naďalej vnútroštátny charakter a vyznačujú sa nízkou

⁴⁶ Komisia 23. mája 2024 uložila spoločnosti Mondelez pokutu vo výške 337,5 milióna EUR za to, že bránila cezhraničnému obchodu s čokoládou, sušienkami a kávovými výrobkami. Komisia predtým uložila spoločnosti AB InBev v roku 2019 pokutu vo výške 200 miliónov EUR za obmedzenie cezhraničného predaja piva.

⁴⁷ [Národné účty a HDP – vysvetlenie štatistík](#). Zdroj: Eurostat.

⁴⁸ Európska komisia: Výročná správa o jednotnom trhu a konkurencieschopnosti, 2025 [COM(2025) 26].

⁴⁹ *European Commission Single Market Economic Paper: 30 years of Single Market – Taking stock and looking ahead* (Ekonomický dokument Európskej komisie o jednotnom trhu: 30 rokov jednotného trhu – bilancia a perspektívy), december 2022.

produktivitou. Stavebníctvo tvorí 11 % HDP EÚ, ale len 1 % stavebných služieb sa predáva cezhranične, keďže stavebné trhy majú naďalej vnútroštátny charakter. Efektívne poštové služby sú základom jednotného trhu a umožňujú cezhraničnú hospodársku činnosť. Ostatné služby sú však často miestneho charakteru a je menej pravdepodobné, že sa s nimi bude obchodovať cezhranične.

Nový sektorový politický prístup môže dať jednotnému trhu so službami novú dynamiku. Existujúci horizontálny politický prístup sa doplní iniciatívami v oblasti služieb pre jednotlivé odvetvia, ktoré sa zamerajú na sektory služieb, ktoré sú najdôležitejšie pre dvojakú transformáciu a mohli by priniesť najvyššiu hospodársku pridanú hodnotu a nahradiť rozdielne vnútroštátne pravidlá, ktoré spôsobujú právnu fragmentáciu.

Zabezpečenie bezproblémového a efektívneho cezhraničného poskytovania služieb súvisiacich s priemyslom, ako sú napríklad montáž, údržba a opravy, je pre európsky výrobný sektor kľúčové. Keďže výrobné odvetvia sa čoraz viac posúvajú smerom k servisovaniu predstavujúcemu integráciu riešení v oblasti výrobkov a služieb, zainteresované strany vyjadrili obavy, že regulačné prekážky, ako sú zaťažujúce požiadavky na vysielanie pracovníkov, predbežné kontroly, vyhlásenia o službách *ex ante* a rôzne normy bezpečnosti práce, bránia hladkému cezhraničnému poskytovaniu služieb, ako sú montáž, údržba či opravy, čo má nepriaznivý vplyv na konkurencieschopnosť priemyslu.

Služby pre podniky patria v niektorých členských štátoch, ale nie vo všetkých, k najviac regulovaným službám. Medzi 5 700 regulovanými povolaniami je mnoho služieb pre podniky, ako napríklad právne, účtovné a daňové poradenstvo, ktoré majú vplyv na celé hospodárstvo. Zníženie prekážok v oblasti služieb o 10 % by viedlo k zvýšeniu hrubej pridanej hodnoty EÚ v oblasti služieb pre podniky o 0,8 %⁵⁰.

Reštriktívna a rôznorodá regulácia stavebných služieb brzdí ponuku cenovo dostupného a energeticky hospodárneho bývania a rozvoj infraštruktúry. Zainteresované strany vyjadrili obavy z obmedzení profesijnej mobility v dôsledku vysokého počtu regulovaných povolání v tomto odvetví a zložitého vzájomného uznávania odborných kvalifikácií; nedostatočného vzájomného uznávania vnútroštátnych osvedčení a preukázania spôsobilosti v oblastiach, ako sú zdravie a bezpečnosť, energetická účinnosť a životné prostredie. Obmedzená dostupnosť poistenia zodpovednosti za škodu v cezhraničných situáciách ďalej komplikuje cezhraničné poskytovanie služieb a predstavuje problém, ktorý si vyžaduje trhové riešenia. Znížením prekážok v stavebných službách o 10 % by sa hrubá pridaná hodnota EÚ zvýšila o 0,5 %⁵¹. Okrem toho projekty územného plánovania, výstavby a renovácie často podliehajú zložitým, pomalým a fragmentovaným povolovacím postupom, ktoré sa v EÚ značne líšia. To brzdí potenciál fungujúceho jednotného trhu, ktorý by mohol rýchlo a vo veľkom rozsahu poskytovať cenovo dostupné bývanie.

Maloobchodnú konkurencieschopnosť brzdia mnohé obmedzenia pri zriaďovaní obchodov a ich prevádzke. Mnohé z týchto obmedzení môžu byť odôvodnené legitímnymi cieľmi verejnej politiky, ako je územné plánovanie a zachovanie životaschopnosti centier miest. Musia však byť primerané, pretože niektoré z nich môžu vytvárať prekážky vstupu na

⁵⁰ Inštitút IFO: *Building a Stronger Single Market: Potential for Deeper Integration of the Services Sector within the EU* (Budovanie silnejšieho jednotného trhu: potenciál hlbšej integrácie sektora služieb v rámci EÚ); Správa o politike Econpol 52/2024.

⁵¹ Tamže.

trh a negatívne ovplyvňovať hospodársku súťaž, produktivitu a inovácie. Znížením prekážok v maloobchodných službách o 10 % by sa hrubá pridaná hodnota EÚ zvýšila o 0,6 %⁵².

Dopyt po poštových službách v EÚ už roky klesá, zatiaľ čo trh s doručovaním balíkov naďalej rastie vďaka silnému elektronickému obchodu. Pokles objemu poštových zásielok viedol k výraznému zvýšeniu nákladov na doručovanie listov a k otázkam o frekvencii doručovania. Vzhľadom na to, že sa predpokladá pokračovanie digitalizácie spoločnosti a rastu elektronického obchodu, je potrebné venovať pozornosť poštovým a balíkovým doručovacím službám s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky pre účastníkov trhu, zvýšiť transparentnosť cien a podporiť práva spotrebiteľov. Reforma regulačného rámca EÚ pre poštové služby sa zameria na doručovanie ako službu a zabezpečí, aby občania a podniky mohli dostávať zásielky v celej EÚ za prijateľné ceny, čím sa podporí spravodlivá hospodárska súťaž na trhoch s doručovaním a zvýši sa ochrana spotrebiteľov.

Po viac ako tridsiatich rokoch od svojho vzniku jednotný trh stále nie je dokončený, pokiaľ ide o telekomunikácie, energetiku, dopravu a finančné služby, a preto potrebujeme vykonať odvážne a naliehavé kroky. Politiky pre jednotlivé odvetvia služieb už boli vypracované, tento proces však naďalej pokračuje.

Cieľom nedávno prijatej stratégie Komisie pre úniu úspor a investícií je zlepšiť spôsob, akým finančný systém EÚ smeruje úspory do produktívnych investícií, a ponúknuť tak lepšie finančné príležitosti pre sporiteľov v EÚ a lepší prístup ku kapitálu pre podniky v EÚ⁵³. V tejto súvislosti Komisia vytvorila nový kanál na zhromažďovanie informácií o nových alebo existujúcich prekážkach integrácie finančných trhov a voľného pohybu kapitálu⁵⁴ a začala konzultácie so zainteresovanými stranami s cieľom získať spätnú väzbu o prekážkach integrácie finančných trhov⁵⁵. Rozdiely vo vnútroštátnych právnych predpisoch vrátane zákonov o cenných papieroch, obchodných spoločnostiach, daňových zákonov a zákonov o platobnej neschopnosti, ako aj v účinnosti správnych a súdnych postupov však vytvárajú administratívnu záťaž a prekážky pre cezhraničné investície. Dosiahnutie efektívneho jednotného trhu s finančnými službami by si vyžadovalo aj úsilie členských štátov pri odstraňovaní týchto prekážok.

Služby súvisiace s energiou podporujú efektívnu výrobu, distribúciu využívanie energie v EÚ a prechod na čistú energiu. Podporujú modernú infraštruktúru sietí, zásobníkov a digitálnych prevodníkov a meračov, ktoré sú nevyhnutné pre skutočnú energetickú úniu, a závisia od takejto infraštruktúry. Ako bolo oznámené v Akčnom pláne pre cenovo dostupnú energiu⁵⁶, pripravovaný balík opatrení pre európske elektrizačné sústavy bude slúžiť na podporu pri rozširovaní a modernizácii sietí a prepojediacich vedení, čo si zase vyžaduje a umožňuje rozšírenie trhu so službami súvisiacimi s energiou. Dosiahnutie našich cieľov v oblasti prepojenia je nevyhnutné pre zjednotenie trhov s energiou a vytvorenie odolnej a konkurencieschopnej energetickej únie. Služby energetickej účinnosti sú kľúčom k dosiahnutiu cieľov v oblasti klímy a zníženiu nákladov spotrebiteľov a podnikov a Komisia bude podporovať spoločnosti poskytujúce takéto služby, aby rozšírili svoje činnosti, a to aj

⁵² Tamže.

⁵³ COM(2025) 124.

⁵⁴ Pre podrobnejšie informácie pozri [kanál](#) ohlásený v oznámení o Únii sporiteľov a investorov [COM(2025) 124].

⁵⁵ [Cieľená konzultácia o integrácii kapitálových trhov EÚ z roku 2025 – Európska komisia](#)

⁵⁶ COM(2025) 79.

prostredníctvom schém záruky EÚ s EIB. Pripravovaným balíkom energetických opatrení pre občanov sa okrem toho podporí rast služieb súvisiacich s energiou, ako je napríklad zlepšenie energetickej hospodárnosti budov. Okrem toho sa v bielej knihe bude skúmať, ako prehĺbiť integráciu trhu s elektrickou energiou a ako posilniť rámec riadenia a prispôbiť ho rozhodnutiam s cezhraničným významom, čím sa takisto ďalej podporí trh so službami súvisiacimi s energiou.

Telekomunikačný sektor EÚ je pozdĺž hraníc jednotlivých štátov stále fragmentovaný a prevádzkovatelia a spotrebitelia v EÚ nemôžu naplno využívať potenciál jednotného trhu. V súčasnosti je na trhu v celej Európe viac ako 100 operátorov. Okrem toho spoločná cesta k 6G si vyžaduje ďalšie spektrum, harmonizovanejšie plánovanie a rámce. Rýchly technologický a trhový vývoj otvára nové možnosti cezhraničného poskytovania služieb a môže si vyžadovať harmonizovanejší rámec, napríklad pokiaľ ide o satelitné služby, aby bolo možné využiť všetky výhody. Na riešenie týchto výziev a zabezpečenie toho, aby Európa mala digitálne siete odolné voči budúcim zmenám a bezpečné a odolné infraštruktúry, je potrebné aktualizovať uplatniteľný regulačný rámec. Prechod na cloudovú infraštruktúru a umelú inteligenciu si vyžaduje lepší prístup k bezpečnému, rýchlemu a spoľahlivému pripojeniu.

Ako sa uvádza v **Akčnom pláne pre kontinent umelej inteligencie**, v rámci aktu EÚ o rozvoji cloudových služieb a umelej inteligencie sa preskúma vytvorenie spoločného trhu pre cloudové kapacity a služby s cieľom zabezpečiť vznik skutočného jednotného európskeho trhu pre cloudové služby a podporiť vstup rozmanitejších poskytovateľov cloudových služieb na trh.

Dobudovanie skutočného **jednotného dopravného trhu EÚ** si vyžaduje odstránenie zbytočných zvyškových technických prekážok, ktoré majú vplyv na rôzne druhy dopravy. Napríklad realizácia plánu EÚ pre vysokorýchlostné železnice si bude vyžadovať pokrok v konsolidácii systému riadenia železničnej dopravy EÚ s cieľom zvýšiť kapacitu a zabezpečiť bezproblémovú interoperabilitu. Zlepšovaním a rozsiahlym zavádzaním interoperabilných digitálnych nástrojov by sa mala znížiť administratívna záťaž spojená so zabezpečovaním súladu s právnymi predpismi. Zlepšenie výmeny informácií a údajov v doprave by umožnilo zbaviť sa tlačiených dokumentov. Európske cestovanie a cestovný ruch sa takisto môžu zjednodušiť prostredníctvom digitálnych nástrojov, ktoré umožnia cestujúcim zakúpiť si elektronické lístky. Odstránením existujúcich prekážok, ktoré umožňujú cezhraničné udeľovanie licencií na služby poskytované prostredníctvom prepojených a automatizovaných vozidiel, a zabezpečením plne dôveryhodnej konektivity medzi vozidlami a infraštruktúrou prostredníctvom harmonizácie technických špecifikácií pre kooperatívne inteligentné dopravné systémy (C-ITS) sa posilní náš jednotný trh so službami mobility. Umožnenie cezhraničného prenájmu áut, ktorý by bol pre občanov jednoduchší a dostupnejší, je ďalším spôsobom, ako posilniť náš jednotný trh služieb a cestovného ruchu a zároveň zlepšiť efektívnosť dopravného systému. Komisia takisto plánuje opatrenia zamerané na uplatňovanie pravidiel a zásad jednotného európskeho trhu na sektor taxislužieb a súkromných prenajatých vozidiel.

Opatrenia:

- Navrhnuť akt o stavebných službách s cieľom znížiť prekážky cezhraničného prístupu na trh stavebných a montážnych služieb (4. štvrt'rok 2026)

- Spolupracovať s členskými štátmi na zjednodušení postupov povoľovania a plánovania s cieľom zvýšiť ponuku bývania v kontexte európskeho plánu pre cenovo dostupné bývanie a európskej stratégie pre bytovú výstavbu (1. štvrťrok 2026)
- Spustiť iniciatívu na uľahčenie cezhraničného poskytovania služieb súvisiacich s priemyslom, ako sú montáže, údržby a opravy (4. štvrťrok 2025)
- Vydať usmernenia a odporúčania členským štátom s cieľom oslobodiť regulované služby pre podniky od zbytočnej regulácie, ktorá bráni investíciám a obchodu (1. štvrťrok 2026)
- Vypracovať usmernenia pre členské štáty o proporcionalite ich maloobchodnej regulácie (4. štvrťrok 2026)
- Navrhnuť nový akt EÚ o doručovaní, ktorý nahradí smernicu o poštových službách a nariadenie o cezhraničných balíkoch (legislatívny návrh 4. štvrťrok 2026)
- Navrhnuť akt o digitálnych sieťach s cieľom zjednodušiť právny rámec a podporiť dobudovanie jednotného trhu elektronických komunikácií (4. štvrťrok 2025)
- Spustiť iniciatívu pre jednotný digitálny systém rezervácií a predaja cestovných lístkov v železničnej doprave (4. štvrťrok 2025)
- Spustiť iniciatívu pre mobilitu cestujúcich a tovaru, pri ktorej sa nevyužívajú tlačené dokumenty (4. štvrťrok 2026)
- Spustiť iniciatívu v oblasti cezhraničného prenájmu automobilov (3. štvrťrok 2025)
- Zabezpečiť harmonizované vykonávanie a presadzovanie existujúceho horizontálneho právneho rámca (smernica EÚ o službách⁵⁷) (prebieha)

Kapitola 3. MSP na jednotnom trhu

Rovnako ako občania EÚ, aj európske MSP by mali na jednotnom trhu prechádzať „pasovými kontrolami“ len vo výnimočných situáciách. Aby mohli MSP využívať osobitné opatrenia pre MSP v členských štátoch, *nemalo by sa* od nich za bežných okolností vyžadovať, aby preukázali svoju oprávnenosť či postavenie. Komisia spolu s touto stratégiou uverejňuje jednoduchý a nebyrokratický online nástroj, ktorý je k dispozícii vo všetkých jazykoch EÚ a ktorý na základe sebahodnotenia generuje identifikátor MSP⁵⁸. V snahe o administratívne zjednodušenie by sa v prípadoch, keď sa identifikácia MSP považuje za nevyhnutnú, malo v pravidlách odkazovať na tento nástroj. Okrem toho by sa malo dôkladne zvážiť, či by sa mal od MSP v odôvodnených prípadoch (napríklad pri žiadostiach o osobitné financovanie MSP) vyžadovať dodatočný dôkaz o postavení.

Malým a stredným podnikom sa musí uľahčiť „cestovanie“ na jednotnom trhu, a to najmä v pohraničných regiónoch. Komisia využije sieť vyslancov pre MSP na spoluprácu s členskými štátmi s cieľom ďalej presadzovať opatrenia na podporu a uľahčovanie činnosti MSP v cezhraničnom obchode. Bariéry a prekážky na jednotnom trhu sa dotýkajú najmä tých MSP⁵⁹, ktoré majú menej finančných a ľudských zdrojov na ich riešenie. Zatiaľ čo 3,6 % MSP

⁵⁷ Smernica 2006/123/ES.

⁵⁸ [Nástroj sebahodnotenia MSP](#).

⁵⁹ V hodnotiacej tabuľke iniciatívy „Small Business Act“ pre Európu sa v tejto oblasti hodnotí výkonnosť jednotlivých členských štátov na jednotnom trhu.

už tovar do iných krajín EÚ vyváža⁶⁰, mohlo by tak robiť oveľa viac MSP⁶¹. Hoci 73 % rýchlo rastúcich MSP má v úmysle rozšíriť svoje pôsobenie na domácom trhu, iba 24 % z nich plánuje rozšíriť svoje pôsobenie v rámci jednotného trhu⁶². Prebiehajúci dialóg s členskými štátmi a malými podnikmi je nevyhnutný pre rozvoj politik, ktoré slúžia na podporu MSP a ktoré prispievajú k dosiahnutiu cieľa znížiť administratívnu záťaž MSP o 35 %. Komisia bude preto lepšie využívať potenciál siete vyslancov pre MSP so zreteľom na tieto ciele. Sieť Enterprise Europe Network s viac ako 3 500 poradcami bude ďalej rozvíjať svoje ciele poradenstvo a služby pre MSP s osobitným dôrazom na lepšie upozorňovanie MSP na vplyv nových právnych predpisov a na pomoc pri ich úspešnom uplatňovaní.

Príprava právnych predpisov, ktoré môžu MSP dodržiavať, si vyžaduje skutočný záväzok dodržiavať zásadu „najskôr myslieť na malých“. Regulačné ustanovenia sa príliš často menia na administratívnu záťaž a vyššie náklady pre MSP. S cieľom lepšie zohľadniť záujmy MSP a zmierňujúce opatrenia bola vypracovaná nová povinná kontrola MSP, ktorá sa teraz bude uplatňovať v posúdeniach vplyvu vykonávaných Komisiou pre všetky iniciatívy, ktoré boli označené ako relevantné pre MSP⁶³. Okrem toho by všetci tvorcovia pravidiel mali pri príprave a rokovaní o právnych predpisoch systematicky zohľadňovať a zahŕňať ustanovenia priaznivé pre MSP. Ustanovenia priaznivé pre MSP sú príkladmi osvedčených postupov právnych ustanovení, ktoré sa týkajú aspektov právnych predpisov, ktoré ovplyvňujú podnikateľské prostredie, sú spoločné pre viaceré právne akty a sú určené na uľahčenie praktického uplatňovania právnych predpisov zo strany MSP. Ich systematické začlenenie do právnych predpisov prispeje k účinnejšej integrácii potrieb MSP, čím sa zabezpečí stabilnejšie a predvídateľnejšie podnikateľské prostredie pre MSP.

Európsky trh musí byť trhom, na ktorom sa podporuje a odmeňuje rozširovanie. MSP, ktoré vzhľadom na zvýšenie svojej veľkosti prestanú patriť do tejto kategórie a rozšíria sa na tzv. malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou (spoločnosti s 250 až 749 zamestnancami), zvyčajne vykazujú rýchlu expanziu, zvýšenú inovačnú kapacitu a vysokú schopnosť adaptovať sa na digitálnu transformáciu. Napriek tomu tieto stredne veľké spoločnosti naďalej čelia špecifickým prekážkam, najmä v súvislosti s administratívnou záťažou⁶⁴. Komisia preto spolu s touto stratégiou predkladá formálne vymedzenie pojmu „malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou“⁶⁵. V záujme uľahčenia rozširovania podnikov, ktoré patria do segmentu malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou či aj mimo tohto segmentu, môžu spoločnosti, ktoré sú podporované fondmi rizikového kapitálu a súkromného kapitálu, vďaka vymedzeniu predmetného pojmu využívať postavenie malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou. Navrhuje sa, aby sa táto klasifikácia v relevantných súvislostiach zohľadnila aj pri MSP, a to v prípade použitia vymedzenia pojmu „MSP“ na účely vypracovania cieleného financovania, zmierňujúcich opatrení či výhod.

⁶⁰ Eurostat (2022), [Štatistika podnikov podľa veľkostnej triedy činnosti NACE Rev. 2](#) [Obchod podľa činnosti NACE Rev. 2 a veľkostnej triedy podniku](#).

⁶¹ [SME Performance Review Annual Report 2024/2025](#) (Výročná správa o preskúmaní výkonnosti MSP za roky 2024/2025).

⁶² Rýchly prieskum Eurobarometra 559 „Startupy, scaleupy a podnikanie“ (pripravuje sa).

⁶³ Na zabezpečenie právnych predpisov priaznivých pre MSP Komisia vytvorila [filter pre MSP](#) [COM(2020) 103 final]. V rámci tohto procesu [sieť vyslancov pre MSP](#) preveruje iniciatívy EÚ uverejnené na portáli [Vyjadrite svoj názor](#) a identifikuje tie, ktoré môžu mať vplyv na MSP.

⁶⁴ Balík pomoci pre MSP [COM(2023) 535].

⁶⁵ C(2025) 3500.

Okrem toho Komisia zohľadní tieto úvahy pri skúmaní možnosti aktualizácie vymedzenia pojmu „MSP“⁶⁶. Balík pre MSP obsahuje aj dva návrhy súhrnných balíkov opatrení s prvým súborom ôsmich smerníc a nariadení, ktorých cieľom je popri dodatočných zjednodušujúcich opatreniach rozšíriť zmierňujúce opatrenia, ktoré sú v súčasnosti vyhradené pre MSP, aj na malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou.

Cieľom je pomôcť spoločnostiam, ktoré už vzhľadom na zvýšenie svojej veľkosti nepatria do vymedzenia pojmu „MSP“, odstrániť prekážky, s ktorými sa stretávajú pri svojej transformácii. V druhom kroku preto Komisia zohľadní potreby malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou aj v príslušných hodnoteniach a revíziách, napríklad v súvislosti so smernicou o verejnom obstarávaní a s nariadením o normalizácii. V treťom kroku sa na malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou bude prihliadať v kontexte nadchádzajúcich návrhov Komisie, a to najmä v kontexte plánovaného súhrnného balíka opatrení v digitálnej oblasti, ktorý bude okrem iného zahŕňať aj akt o umelej inteligencii, akt o údajoch, akt o správe údajov či smernicu o otvorených údajoch. Komisia zároveň zohľadní potreby malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou v pripravovaných právnych predpisoch, ktoré majú vplyv na odvetvia, v ktorých sú tieto spoločnosti silne zastúpené, vrátane odvetví elektroniky, obnoviteľných zdrojov energie, obrany a kozmického priemyslu, ako aj energeticky náročných priemyselných odvetví⁶⁷, a to napríklad v pripravovanom akte na urýchlenie dekarbonizácie priemyslu, súhrnnom balíku opatrení v oblasti obrany a akte o vesmíre. A napokon, na malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou sa bude osobitne prihliadať aj pri vykonávaní nedávno prijatých právnych aktov, napríklad nariadenia o ekodizajne udržateľných výrobkov alebo nariadenia o obaloch a odpadoch z obalov.

Intenzívnejším využívaním práv duševného vlastníctva by sa zlepšil prístup MSP k financovaniu, čo by pomohlo ich rozširovaniu na jednotnom trhu. Ochrana duševného vlastníctva je kľúčovou hnacou silou investícií do nehmotného majetku a silným trhovým signálom inovačného potenciálu MSP. Dokončenie patentového balíka spolu so všetkými členskými štátmi, ktoré sa zúčastňujú na systéme jednotného patentu, by výrazne prispelo k budovaniu jednotného trhu s duševným vlastníctvom, ktorý sa už dosiahol v oblasti ochranných známk, dizajnov a zemepisných označení. Komisia vydá správu o fungovaní jednotného patentu a zároveň sa zapojí do cielených osvetových aktivít s cieľom povzbudiť všetky členské štáty, aby sa pripojili k systému jednotného patentu. V pripravovanom Európskom inovačnom akte a v stratégii pre startupy a rozširujúce sa podniky sa navrhnu konkrétne opatrenia na zhodnotenie duševného vlastníctva. Komisia spolu s Úradom Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO)⁶⁸ predĺži fungovanie „Fondu pre MSP“ na rok 2026 a prípadne aj rok 2027, pričom preskúma možnosť, aby sa vzťahoval aj na valorizáciu, oceňovanie a komercializáciu duševného vlastníctva, ako aj na náklady súvisiace so zemepisným označením remeselných a priemyselných výrobkov.

Požiadavky na vykazovanie informácií o udržateľnosti často prenikajú aj do MSP. Hoci sa na ne nevzťahujú právne predpisy o udržateľnom financovaní ani požiadavky náležitej starostlivosti, ako napríklad smernica o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov a smernica o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti (CSDDD), MSP tvrdia,

⁶⁶ 2003/361/ES: odporúčanie Komisie zo 6. mája 2003 týkajúce sa definície mikropodnikov, malých a stredných podnikov.

⁶⁷ SWD(2025) 501.

⁶⁸ <https://www.euipo.europa.eu/sk>.

že od svojich partnerov dostávajú rôzne požiadavky na podávanie správ o tých istých informáciách o udržateľnosti. Obmedzením rozsahu informácií, ktoré môžu od MSP na účely vykazovania informácií o ich udržateľnosti požadovať väčšie spoločnosti vo svojom hodnotovom reťazci, sa zníži záťaž MSP. Cieľom Komisiou navrhovaných zmien smernice o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov v rámci prvého súhrnného balíka opatrení je dosiahnuť po nadobudnutí účinnosti daných zmien spomínané obmedzenie rozsahu požadovaných informácií. V záujme pokrytia obdobia až dovtedy, kým sa tieto zmeny nepotvrdia a v záujme bezprostredného zabezpečenia jasnosti pre trh, sa do leta 2025 uverejní odporúčanie Komisie o dobrovoľnom štandarde pre MSP, ktoré vypracovala Európska poradná skupina pre finančné výkazníctvo (EFRAG).

MSP majú ťažkosti s prístupom k možnostiam udržateľného financovania. Komisia sa bude snažiť podporovať MSP dvoma spôsobmi. Po prvé Komisia do leta 2025 zreviduje delegovaný akt o zverejňovaní informácií o taxonómii spôsobom, ktorý neobmedzí prístup MSP k udržateľnému financovaniu a zabráni nepriamemu ukladaniu neprimeraných požiadaviek na vykazovanie informácií o udržateľnosti MSP. Táto revízia sa bude zaoberať najmä rozdielom v rozsahu čitateľa a menovateľa podielu zelených aktív (GAR). Po druhé na základe odporúčaní platformy pre udržateľné financovanie⁶⁹ a v nadväznosti na záruku udržateľnosti InvestEU zameranú na MSP Komisia vypracuje dobrovoľný zefektívnený prístup, ktorý pomôže MSP dobrovoľne zverejňovať bankám a investorom ich výsledky v oblasti environmentálnej udržateľnosti pri hľadaní udržateľného financovania. Okrem toho Komisia posúdi, či budú potrebné následné revízie delegovaného aktu s cieľom ďalej uľahčiť podávanie správ finančnými subjektmi, najmä bankami, o tom, ako financujú MSP zapojené do udržateľných činností.

Opatrenia:

- Poskytnúť nástroj na identifikáciu MSP založený na vlastnom vyhlásení, ktorý bude k dispozícii vo všetkých jazykoch EÚ, aby sa v prípade potreby uľahčilo preukazovanie postavenia MSP (spolu so stratégiou jednotného trhu)
- Posilniť sieť vyslancov pre MSP, a to aj s cieľom podporiť dobrovoľné prijímanie opatrení na podporu cezhraničného obchodu MSP a prispieť k programu znižovania administratívneho zaťaženia (3. štvrťrok 2025)
- Zverejniť príklady najlepších postupov ustanovení, ktoré sú priaznivé pre MSP a ktoré sa môžu systematicky zvažovať na začlenenie do návrhov legislatívnych aktov a rokovaní (3. štvrťrok 2025)
- Prijat' vymedzenie pojmu „malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou“ a súhrnný balík opatrení (spolu so stratégiou jednotného trhu)
- Predĺžiť fungovanie existujúceho fondu pre MSP, ktorý implementuje úrad EUIPO, na rok 2026 a prípadne aj na rok 2027 (4. štvrťrok 2025)
- Prijat' odporúčanie Komisie týkajúce sa „dobrovoľného štandardu vykazovania informácií o udržateľnosti pre MSP“ na riadenie požiadaviek udržateľnosti pre MSP, ktoré vyplývajú z ich hodnotového reťazca a finančných partnerov (3. štvrťrok 2025)
- Vypracovať dobrovoľný zjednodušený prístup s cieľom pomôcť MSP preukázať ich úsilie o udržateľnosť a zlepšiť ich prístup k udržateľnému financovaniu, a to aj

⁶⁹ Odporúčania/správa platformy pre udržateľné financovanie MSP s názvom *Streamlining sustainable finance for SME* (Zefektívnenie udržateľného financovania pre MSP), použite tento priamy odkaz (EK) na správu, marec 2025 https://finance.ec.europa.eu/publications/platform-sustainable-finance-report-streamlining-sustainable-finance-smes_en.

posúdením potreby zmeniť delegovaný akt o zverejňovaní informácií o taxonómii s cieľom umožniť finančným inštitúciám lepšie zohľadniť ich finančné aktivity týchto MSP (1. štvrťrok 2026 / 2. štvrťrok 2026)

Kapitola 4. Digitalizácia jednotného trhu

Úspešné fungovanie jednotného trhu si vyžaduje súlad činnosti členských štátov a EÚ: digitálne nástroje to umožňujú a sú základom inteligentného vykonávania politiky. Nedostatočná úroveň spolupráce správnych orgánov na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ, ako aj nedostatočné prevzatie spoločnej zodpovednosti týchto orgánov za každodenné fungovanie jednotného trhu vedú k rozdielnym prístupom a rôznemu uplatňovaniu spoločných pravidiel, čo obmedzuje účinnosť jednotného trhu.

Medzi hlavné prvky účinného a moderného regulačného rámca patria jasné a ľahko dostupné online informácie o požiadavkách, digitálne prístupné postupy a automatizované podávanie správ. Pre hospodárske subjekty je však ťažké alebo nemožné získať prístup k informáciám a vybaviť administratívne formality online. Ak aj digitálne postupy existujú, občanom a podnikom komplikujú digitálne plnenie regulačných požiadaviek ťažko interpretovateľné právne predpisy, formáty údajov, ktoré nie sú strojovo čitateľné, fragmentované ekosystémy IT a neefektívna výmena údajov.

EÚ potrebuje zmenu paradigmy – transformáciu z jednotného trhu založeného na dokumentoch na jednotný trh založený na údajoch. Musíme prejsť od výmeny tlačенých dokumentov k výmene digitálnych údajov. Pôjde o automatizované digitálne poskytovanie a oznamovanie štruktúrovaných údajov, ktoré podnikom a orgánom verejnej správy umožnia výmenu údajov v reálnom čase a v rámci ktorých sa ťažkopádne „papierovanie“ a systémy dodržiavania predpisov založené na dokumentoch nahradia interoperabilnými a bezpečnými riešeniami založenými na údajoch. Kľúčové je začlenenie zásady digitálnej pripravenosti do návrhu politiky a jej vykonávania⁷⁰, čím sa zabezpečí, že regulačné požiadavky budú od začiatku navrhnuté tak, aby boli digitálne, interoperabilné a zefektívnené⁷¹.

Spoločnosti sa už môžu zakladať a môžu poskytovať informácie do obchodných registrov plne online a nové digitálne nástroje, ako napríklad osvedčenie spoločnosti EÚ, t. j. doklade EÚ preukazujúcom totožnosť podniku, ešte viac znížia záťaž pre spoločnosti⁷². Tieto postupy a nástroje sa opierajú o systém prepojenia obchodných registrov (BRIS), ktorý poskytuje prístup k oficiálnym, spoľahlivým a strojovo čitateľným informáciám o spoločnostiach a umožňuje bezpečnú výmenu informácií medzi obchodnými registrami vychádzajúcu zo zásady „jedenkrát a dost“, a o európsky jedinečný identifikátor spoločností (EUID). Ich implementácia a rozvoj budú mať zásadný význam pre budúce úsilie o úplnú digitalizáciu postupov a zníženie administratívnej záťaže spoločností, a to aj prostredníctvom nadchádzajúceho prepojenia so systémami registrov konečných užívateľov výhod

⁷⁰ Akt o interoperabilnej Európe nadobudol účinnosť v apríli 2024 a umožní včasné zistenie digitálne relevantných požiadaviek, ako aj zavedenie povinnosti posúdenia interoperability.

⁷¹ V oznámení Komisie s názvom Jednoduchšia a rýchlejšia Európa [COM(2025) 47] sa ďalej vysvetľuje, ako sa zásady inteligentného a digitálneho poskytovania služieb začlenia do tvorby právnych predpisov EÚ.

⁷² Smernica o digitalizácii (EÚ) 2019/1151 a smernica o ďalšom rozšírení postupov v oblasti práva obchodných spoločností (EÚ) 2025/25.

a insolvenčných registrov EÚ, ako aj ďalšieho rozšírenia používania identifikátora EUID ako identifikátora spoločnosti v rôznych oblastiach politiky.

Digitálna identita umožňuje bezpečný cezhraničný prístup k digitálnym službám a výmenu údajov, atribútov a potvrdení s právnym účinkom v celej EÚ. V záujme podpory bezpečných, dôveryhodných a cezhraničných digitálnych interakcií pre občanov a rezidentov je nevyhnutné zabezpečiť úplnú implementáciu rámca digitálnej identity EÚ, a najmä koncom roka 2026 zaviesť európske peňaženky digitálnej identity. Pripravovaná európska podniková peňaženka bude predstavovať digitálnu identitu pre hospodárske subjekty, pričom v prípade spoločností bude vychádzať z údajov BRIS a EUID. Umožní výmenu overených údajov a potvrdení a právne platný oznamovací kanál, vďaka čomu sa zabezpečí bezproblémová interakcia s orgánmi verejnej správy a znížia náklady na dodržiavanie predpisov.

Jednotná digitálna brána poskytuje prístup k informáciám, asistenčným službám a administratívnym postupom na jednom kontaktnom mieste podľa zásady „jedenkrát a dost“. Napriek tomu dostupnosť digitálnych verejných služieb pre cezhraničných používateľov výrazne zaostáva za dostupnosťou pre vnútroštátnych používateľov⁷³. V dôsledku toho občania a podniky stále čelia vážnym problémom pri vyhľadávaní, získavaní a predkladaní dokumentov požadovaných orgánmi v iných členských štátoch. Technický systém uplatňujúci zásadu „jedenkrát a dost“ (systém Once-Only; OOTS) umožní po zavedení do praxe automatizovanú výmenu dokumentov a údajov medzi orgánmi, čo si vyžiada pripojenie viac ako 80 000 príslušných vnútroštátnych orgánov. Digitalizácia povolovacích konaní v rámci aktu o emisne neutrálnom priemysle a európskeho aktu o kritických surovinách a autorizčných postupov pre niektorých poskytovateľov služieb sú z hľadiska postupnosti prvoradými prioritami.

Zatiaľ čo jednotná digitálna brána a systém OOTS uľahčujú bezproblémový cezhraničný prístup k informáciám a postupom, informačný systém o vnútornom trhu (IMI) zlepšuje koordináciu a spoluprácu medzi orgánmi členských štátov. Využitie plného potenciálu systému IMI na uľahčenie vykonávania politiky zahŕňa rozšírenie prístupu k systému IMI a zlepšenie interoperability. To bude zahŕňať vybudovanie všeobecného, opakovane použiteľného portálu systému IMI na pripojenie podnikov k systému IMI, pilotnú prevádzku centra oznámení systému IMI a prepojenie systému IMI s inými systémami.

Digitálny pas výrobku sa stane hlavným nástrojom na zverejňovanie a poskytovanie informácií o výrobku vo všetkých nových a revidovaných právnych predpisoch o výrobkoch. Digitálny pas výrobku, zavedený nariadením o ekodizajne udržateľných výrobkov, bude slúžiť ako digitálny zdroj pre digitálne etikety, dokumentáciu o zhode, návody a príručky, určité bezpečnostné informácie, technickú dokumentáciu a ďalšie informácie požadované podľa právnych predpisov EÚ, pričom už bol zahrnutý do niekoľkých nových právnych aktov Únie. Prístup k týmto informáciám umožní nosič údajov umiestnený na výrobku, napríklad QR kód. Očakáva sa, že prvý digitálny pas výrobku vzťahujúci sa na batérie začne fungovať v roku 2027 a tento nástroj sa bude postupne rozširovať na ďalšie kategórie výrobkov. Cieľom návrhov súhrnného balíka zjednodušujúcich opatrení, ktoré Komisia prijala spolu s touto stratégiou, je podniknúť prvé kroky vedúce k tomu, aby sa právne predpisy EÚ o výrobkoch zosúladiли s digitálnym vekom, a to aj umožnením sprístupnenia návodov na

⁷³ Porovnávací správa o elektronickej verejnej správe z roku 2024.

použitie najmä v elektronickej podobe, ako aj digitalizáciou vyhlásení o zhode. Úplná digitalizácia vyhlásení o zhode a digitalizácia návodov na použitie, ktoré sú pre spotrebiteľov ľahko použiteľné, prostredníctvom súhrnného balíka opatrení povedie k rýchlemu zníženiu nákladov pre hospodárske subjekty aj orgány.

Pripravovanou reformou nového legislatívneho rámca sa plne zavedie digitálny pas výrobu na preukázanie súladu s právnymi predpismi EÚ o výrobkoch. Posúdi sa aj potenciálne využitie IT infraštruktúry digitálneho pasu výrobu v záujme automatizovaného opakovaného použitia údajov spoločnosťami s cieľom zefektívniť podávanie správ a overovanie zo strany orgánov. Takisto sa ňou preskúmajú spôsoby digitalizácie procesov certifikácie výrobkov, čím sa zabezpečí, že posudzovanie zhody sa bude riadiť štruktúrovaným a transparentným spôsobom, čo ušetrí čas a peniaze spoločností a orgánov.

Formáty údajov, ktoré nie sú strojovo čitateľné, vedú k menej efektívnym a drahším procesom šandardizácie. Preto je pre MSP ťažšie prispievať k tvorbe noriem a identifikovať a používať príslušné normy. Vytvorenie štruktúrovaných, strojovo čitateľných formátov údajov pre normy EÚ prinesie väčšiu transparentnosť a spoločnostiam umožní ľahšie prispievať k procesu šandardizácie. V rámci revízie nariadenia o šandardizácii sa tento formát štruktúrovaných údajov stane pravidlom, čím sa zvýši efektívnosť, zlepši sa použiteľnosť noriem a znížia sa náklady a administratívna záťaž spoločností. Zároveň sa ponúknu školenia, ktoré spoločnostiam pomôžu prejsť na nový formát.

Hoci nový dátový priestor v oblasti verejného obstarávania už prináša výhody, IT ekosystém jednotného trhu v oblasti verejného obstarávania zostáva fragmentovaný a výmena údajov je neefektívna. To znamená, že vnútroštátne databázy nie sú dostatočne interoperabilné, čo vedie k menšej konkurencii a znamená, že dodávatelia musia opakovane predkladať tie isté informácie a dôkazy. V krátkodobom horizonte sa budú postupy verejného obstarávania viac šandardizovať prostredníctvom prebiehajúcej normalizačnej žiadosti Európskeho výboru pre normalizáciu (CEN). V súvislosti s revíziou smerníc o verejnom obstarávaní by sa mala právne zakotviť zásada „jedenkrát a dost“, aby sa spoločnosti mohli zúčastňovať na verejnom obstarávaní v celej Európe bez opakovaného predkladania rovnakých informácií a dôkazov. Digitálne overovanie sa zavedie aj do procesov verejného obstarávania. Digitálna transformácia verejnej správy v oblasti stavebných služieb by mala napredovať prostredníctvom využívania špecifických digitálnych nástrojov, ako je napríklad softvér na informačné modelovanie budov (BIM), v procesoch verejného obstarávania.

Elektronická fakturácia, ktorá je kľúčovým digitálnym nástrojom jednotného trhu, prináša okamžité úspory nákladov vďaka automatizácii spracovania a výmeny faktúr. Elektronická fakturácia umožňuje automatizovať DPH a iné ohlasovacie povinnosti, napríklad v súvislosti s vykazovaním udržateľnosti alebo colnými formalitami. Právnymi predpismi EÚ o elektronickej fakturácii vo verejnom obstarávaní sa podporuje štandard EÚ pre elektronickú fakturáciu, ale podniky v EÚ si elektronickú fakturáciu osvojujú len v obmedzenej miere, štandard EÚ pre elektronickú fakturáciu sa využíva len málo, chýbajú interoperabilné riešenia a údaje sa opakovane používajú len v malej miere. Predpokladá sa súbor opatrení na zabezpečenie interoperability a zavedenie európskeho štandardu elektronickej fakturácie a technických špecifikácií elektronickeho doručovania vrátane odporúčania Komisie na integráciu modulu elektronickej fakturácie do všetkých softvérových riešení v oblasti účtovníctva a auditu vnútroštátnych certifikačných systémov. Súbežne sa plánuje pilotné

využitie údajov z elektronickej fakturácie na účely vykazovania informácií o udržateľnosti a zvýšenie transparentnosti colnej správy prepojením údajov z elektronickej fakturácie s colnými údajmi popri vývoji Colného dátového centra EÚ.

Jednotná digitálna brána, technický systém Once Only, digitálny pas výrobu, elektronická fakturácia, pripravovaná európska podniková peňaženka, systém prepojenia obchodných registrov a európsky jedinečný identifikátor pre spoločnosti, ako aj rôzne ďalšie iniciatívy zamerané na zefektívnenie výmeny údajov a digitálneho vykazovania spoločne vytvoria ucelený ekosystém digitálnych riešení. Tieto nástroje sú určené na vytváranie synergií, ktoré uľahčujú a zjednodušujú podnikanie v EÚ. Okrem zvýšenia každodennej efektívnosti podnikov sa týmto prepojeným súborom digitálnych nástrojov podporí aj väčšia hospodárska integrácia a inovácie v celej Európe.

Opatrenia:

- Zaviesť európsku podnikovú peňaženku na jednoduché a digitálne podnikanie v EÚ (legislatívny návrh 4. štvrťrok 2025)
- Zaviesť európske peňaženky digitálnej identity vo všetkých členských štátoch ako bezpečný, spoľahlivý a súkromný prostriedok digitálnej identifikácie pre každého v Európe (4. štvrťrok 2026)
- Vykonať revíziu nariadenia o systéme IMI s cieľom zefektívniť postup rozšírenia systému IMI na nové oblasti (legislatívny návrh 4. štvrťrok 2026)
- Digitalizovať vyhlásenia o zhode a určitú ďalšiu dokumentáciu k výrobkom (návrhy súhrnných balíkov opatrení spolu so stratégiou)
- Zmeniť právne predpisy EÚ s cieľom rozšíriť používanie digitálneho pasu výrobu ako digitálneho zdroja informácií o výrobkoch (súčasť revízie nového legislatívneho rámca, 2. štvrťrok 2026) a zabezpečiť jeho technické zavedenie
- Zaviesť ustanovenia o digitalizácii do revidovaného právneho rámca pre normalizáciu a verejné obstarávanie (2. štvrťrok 2026 a 4. štvrťrok 2026)
- Vykonať revíziu *acquis* v oblasti elektronickej fakturácie vo verejnom obstarávaní, vďaka čomu sa existujúca smernica zmení na nariadenie a štandard EÚ pre elektronickú fakturáciu sa pre verejné obstarávanie stane povinným (4. štvrťrok 2026)

Kapitola 5. Presadzovanie dodržiavania pravidiel jednotného trhu

Európsky trh môže ťažiť z rozsahu len vtedy, ak je skutočným jednotným trhom. Ani tie najlepšie pravidlá nemôžu naplniť svoje ciele, ak nie sú vykonávané alebo uplatňované inteligentným a jednotným spôsobom. Účinným, proaktívnym a rýchlym presadzovaním týchto pravidiel sa zabezpečuje, aby sa výhody jednotného trhu stali pre podniky a občanov hmatateľnou realitou. Letta aj Draghi vo svojich správach vyzývajú na lepšie presadzovanie jednotného trhu.

Správne uplatňovanie a presadzovanie pravidiel jednotného trhu je spoločnou zodpovednosťou Komisie a členských štátov vrátane orgánov od celoštátnej po regionálnu a obecnú úroveň. Okrem vymenovania šerpu pre jednotný trh na vysokej úrovni je nevyhnutné, aby členské štáty posilnili svoje vnútroštátne kapacity na zabezpečenie súladu s pravidlami jednotného trhu, ktorých cieľom je predovšetkým riešiť individuálne otázky vznesené proti vnútroštátnym opatreniam alebo postupom považovaným za nezlučiteľné

s jednotným trhom a slúžiť na podporu podnikov a občanov prostredníctvom rýchlych, ľahko dostupných a účinných prostriedkov, ktoré sú určené na pomoc pri využívaní slobôd súvisiacich s jednotným trhom. Členské štáty dopĺňajú úlohu Komisie ako strážcu zmlúv a zabezpečujú spoločnú zodpovednosť za jednotný trh, ako sa uvádza v kapitole 1.

Zabránenie vzniku nových prekážok na jednotnom trhu

Prevenia je lepšia ako liečba. Začína sa už v okamihu, keď členský štát zvažuje prijatie nového pravidla. Viac ako kedykoľvek predtým musí byť v každom členskom štáte prioritou zabrániť ďalšej fragmentácii jednotného trhu, podporiť lepšiu kultúru dodržiavania predpisov a posilniť predchádzanie novým regulačným prekážkam. Najdôležitejšími preventívnymi nástrojmi sú oznámenia podľa smernice o transparentnosti jednotného trhu⁷⁴ a podľa smernice o službách⁷⁵. Okrem toho sa v smernici o teste proporcionality⁷⁶ stanovuje *ex-ante* posúdenie proporcionality novej regulácie regulovaných odborných služieb zo strany členských štátov. Tieto nástroje zabezpečujú transparentnosť nových vnútroštátnych pravidiel a umožňujú diskusiu s členskými štátmi s cieľom zabezpečiť hĺbkové posúdenie ich vplyvu na jednotný trh, aby sa predišlo novým prekážkam. V prípade potreby sa posilnia existujúce preventívne nástroje, najmä prostredníctvom lepšej transparentnosti a konzultácií so zainteresovanými stranami.

Dôkladné posúdenie plánovaných vnútroštátnych pravidiel, ktoré by mohli vytvárať prekážky na jednotnom trhu, je nevyhnutné na obmedzenie takýchto prekážok na to, čo je nevyhnutne potrebné na ochranu legitímnych verejných záujmov. V tomto ohľade zohráva rozhodujúcu úlohu proporionalita. Členské štáty vykonávajú pred prijatím vnútroštátnych pravidiel dôkladné posúdenie proporcionality. Komisia zabezpečí pravidelné a hĺbkové monitorovanie takýchto posúdení, najmä v prípadoch, keď sa pre tieto posúdenia v právnych predpisoch EÚ stanovujú osobitné pravidlá alebo postupy⁷⁷.

Spolupráca na znižovaní prekážok jednotného trhu

Úzka spolupráca medzi členskými štátmi a Komisiou je nevyhnutná na účinné vykonávanie pravidiel jednotného trhu a odstraňovanie existujúcich prekážok. Kľúčovými platformami, ktoré umožňujú štruktúrovanú spoluprácu, sú sieť SOLVIT⁷⁸, ktorá pomáha pri riešení jednotlivých prípadov, keď občania a podniky narážajú na prekážky pri cezhraničnom pohybe alebo podnikaní, a pracovná skupina pre presadzovanie jednotného trhu (SMET)⁷⁹.

Hoci sa fungovanie siete SOLVIT a pracovnej skupiny SMET preukázalo ako úspešné, ich pôsobenie musíme ďalej posilňovať a rozširovať, pričom závery ich práce treba pretaviť do konkrétnych nadväzných opatrení. Členské štáty by mali posilniť svoje centrá siete SOLVIT so zameraním na personálne zabezpečenie, odborné znalosti, sieť kontaktov a schopnosť ovplyvňovať ostatné vnútroštátne orgány. Komisia bude riešiť prekážky jednotného trhu zistené sieťou SOLVIT, a to v prípade potreby aj začatím postupu v prípade nesplnenia povinnosti, a bude pokračovať v podávaní správ o prípadoch siete SOLVIT, okrem

⁷⁴ Smernica (EÚ) 2015/1535.

⁷⁵ Smernica 2006/123/ES.

⁷⁶ Smernica (EÚ) 2018/958.

⁷⁷ Napríklad smernica o teste proporcionality [smernica (EÚ) 2018/958].

⁷⁸ Viac informácií nájdete na [webovom sídle SOLVIT](#).

⁷⁹ Pozri poznámku pod čiarou č. 20.

iného aj v budúcich výročných správach o pokroku v oblasti presadzovania a vykonávania predkladaných Európskemu parlamentu a Rade. Pracovná skupina SMET sa posilní, aby sa účinnejšie riešili najzávažnejšie prekážky pre tovar, služby, ľudí a kapitál na jednotnom trhu, ktoré bránia konkurencieschopnosti EÚ. Uskutoční sa to prostredníctvom každoročného politického stretnutia na vysokej úrovni⁸⁰. Okrem toho bude Komisia dôkladne analyzovať výsledky práce pracovnej skupiny SMET. Ak sa dané prekážky nepodari dostatočne odstrániť, prijme konkrétne nadväzné opatrenia. Bude medzi ne patriť napríklad postup v prípade nesplnenia povinnosti, ak prekážka súvisí s porušením práva EÚ, či revízia právnych predpisov alebo prijatie nových právnych predpisov, ak je prekážka spôsobená neexistenciou alebo nejednoznačnosťou pravidiel EÚ.

Účinné právne kroky v prípade potreby

V záujme strategického presadzovania pravidiel jednotného trhu sú dôležité účinné, proaktívne a rýchle právne kroky. Postupy v prípade nesplnenia povinnosti sú silným nástrojom, ktorý bol zverený Komisii na zabezpečenie dodržiavania pravidiel jednotného trhu. Ak sa Komisia rozhodne začať postupy v prípade nesplnenia povinnosti za porušenie pravidiel jednotného trhu, urýchli ich tak interne, ako aj v rámci dialógu s členskými štátmi. Postupy v prípade nesplnenia povinnosti bude sprevádzať transparentná komunikácia a jasné vysvetlenia týkajúce sa sledovaných cieľov, očakávaných prínosov rozhodnutí o nesplnení povinnosti, ako aj výsledkov dosiahnutých v prípadoch, keď sa konanie uzavrie.

Kľúčové bude riadenie strategických priorít presadzovania práva. Okrem zabezpečenia presadzovania práva v reakcii na závažné porušenia práva EÚ, na ktoré upozornia zainteresované strany, bude najdôležitejšie proaktívne a strategické presadzovanie pravidiel jednotného trhu. Komisia identifikuje prioritné oblasti politiky a predloží ich v ročnom programe presadzovania jednotného trhu, bude systematicky skúmať vykonávanie a uplatňovanie pravidiel jednotného trhu v týchto oblastiach a v prípade potreby koordinovane začne postup v prípade nesplnenia povinnosti.

Opatrenia:

- Navrhnuť akt o zabráňovaní vzniku prekážok na jednotnom trhu (v prípade potreby v 3. štvrtroku 2027 na základe posúdenia fungovania existujúcich preventívnych nástrojov)
- Zvolať prvé stretnutie šerpov jednotného trhu na vysokej úrovni (4. štvrtrok 2025)
- Zorganizovať prvé výročné politické stretnutie pracovnej skupiny SMET na vysokej úrovni (4. štvrtrok 2025)
- Posilniť národné centrá SOLVIT a celú sieť pre efektívnejšie riešenie problémov a lepšiu podporu obchodných prípadov (4. štvrtrok 2025)
- Systematické nadväzné opatrenia Komisie a členských štátov v súvislosti so štrukturálnymi problémami identifikovanými sieťou SOLVIT a s prekážkami, v prípade ktorých nebolo úsilie pracovnej skupiny SMET úspešné (k 2. štvrtroku 2025)
- Predložiť prvý ročný program presadzovania jednotného trhu (1. štvrtrok 2026, bude to spojené so zverejnením výročnej správy o jednotnom trhu a konkurencieschopnosti)

⁸⁰ Viac informácií o výročnom politickom stretnutí pracovnej skupiny SMET na vysokej úrovni nájdete v kapitole 1. Odstraňovanie prekážok: Zintenzívnenie úsilia o odstránenie „desivej desiatky“.

Záver

V čase mimoriadnej globálnej neistoty musíme zabezpečiť, aby náš vlastný európsky trh fungoval naplno. Jednotný trh bol vytvorený pred viac ako tridsiatimi rokmi s cieľom rozvíjať európske sociálne trhové hospodárstvo, ktoré spája našich ľudí v prosperite. Prešli sme dlhú cestu. Napriek tomu môžeme a musíme urobiť viac pre odstránenie prekážok, zjednodušenie pravidiel a umožnenie rastu podnikov. Aby sme chránili občanov a podniky EÚ pred nekalou súťažou, rizikami a nepredvídateľnými globálnymi turbulenciami a naďalej im poskytovali rámec založený na zásadách právneho štátu, predvídateľnosti a právnej istote. Práve európsky trh nám umožňuje posilniť naše vnútorné hodnotové reťazce.

Silný jednotný trh dáva Európe silný hlas na celom svete a EÚ zostáva silným a spoľahlivým partnerom pre podobne zmýšľajúce krajiny na celom svete⁸¹ aj v rámci regiónu. Okrem účasti štátov EZVO, ktoré sú členmi EHP, na jednotnom trhu Komisia navrhuje štruktúrovaný rámec na podporu začlenenia západného Balkánu, Ukrajiny a Moldavska. Táto „diaľnica“ k jednotnému trhu by zahŕňala užšie zosúladenie právnych predpisov a uľahčenie integrácie ich priemyselných odvetví do európskych hodnotových reťazcov pred ich úplným vstupom do EÚ. Hoci EÚ je a zostane jednou z najotvorenejších ekonomík, globálny obchod drasticky menia nekalé praktiky niektorých tretích krajín, ich neoprávnené clá a dotácie, ktoré narúšajú hospodársku súťaž. V záujme obnovenia rovnakých podmienok a z dôvodu, že jednotný trh nemôže byť cieľom vývozu nadmernej kapacity a odklonu obchodu vyvolaného štátom, bude EÚ v prípade potreby plne využívať nástroje na ochranu obchodu (vrátane ochranných opatrení) a odôvodnené clá.

Ďalší rozvoj nášho európskeho trhu je spoločným úsilím. Komisia si bude plniť svoju úlohu prostredníctvom opatrení stanovených v tejto stratégii, pričom bude využívať všetky nástroje, ktoré má k dispozícii na zabezpečenie dodržiavania pravidiel jednotného trhu, podľa potreby aj vrátane začatia postupov v prípade nesplnenia povinností. Vyzývame Európsky parlament a Radu, aby spolupracovali a aby sa prijatie návrhov týkajúcich sa jednotného trhu stalo prioritou. Spoločne by sme sa mali usilovať o zavedenie modernizovaného a digitalizovaného rámca európskeho trhu do roku 2030.

Hlavnú úlohu zohrávajú členské štáty, keďže každodenné uplatňovanie pravidiel EÚ je v ich rukách. Preto je kľúčové, aby členské štáty zosúlادili svoju politiku a právne predpisy s našimi spoločnými cieľmi a pravidlami, ktoré uľahčia podnikanie a umožnia spoločnostiam ľahšie pôsobiť na európskom trhu.

Európska rada oznámila, že zhodnotí pokrok dosiahnutý pri ďalšom rozvoji nášho európskeho trhu a zabezpečí politickú podporu. Komisia je pripravená podporiť toto úsilie a vo svojej výročnej správe o jednotnom trhu a konkurencieschopnosti bude informovať o pokroku dosiahnutom pri vykonávaní tejto stratégie vrátane jej kľúčových ukazovateľov výkonnosti.

⁸¹ Komisia bude pokračovať v spolupráci so Spojeným kráľovstvom, s Kanadou, Japonskom, Južnou Kóreou a ďalšími podobne zmýšľajúcimi krajinami, a to konkrétne prostredníctvom dohôd o voľnom obchode a cielenejších a flexibilnejších partnerstiev.
